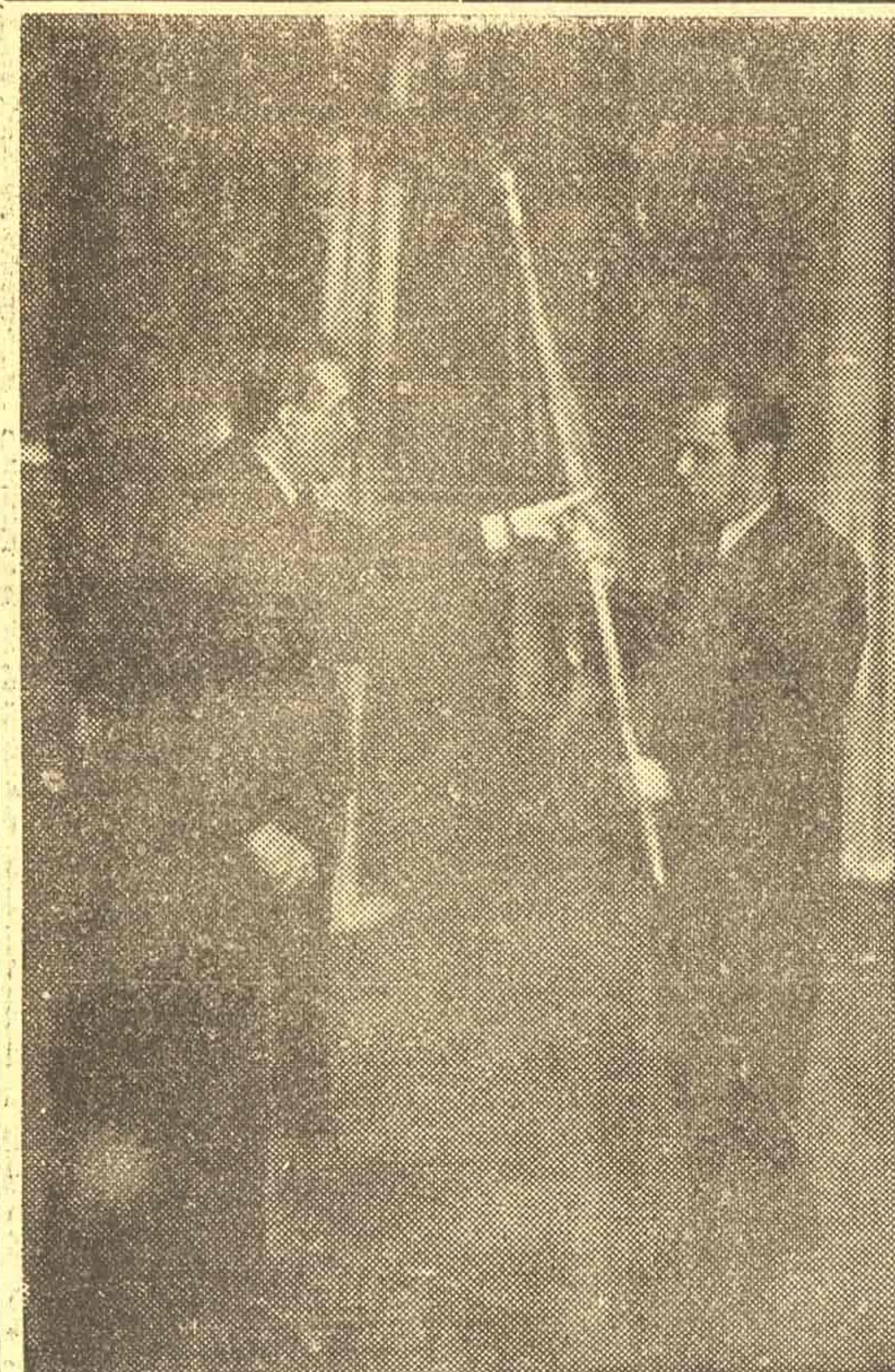

СВЕЧАНА КОНФЕРЕНЦИЈА ПОВОДОМ ЗАВРШЕТКА МЕЂУГРАДСКОГ ТАКМИЧЕЊА

Најбоље резултате постигао је Народни фронт града Сарајева

Влада Симић предаје прелазну заставу Хамди Мисирлићу као претставнику победничког града — Сарајева

„У овом такмичењу нема победника и побеђених већ смо сви победници у изградњи наше земље, а радост Сарајева је радост свих градова-такмичара“.

(Из говора Кирила Савића, претседника Народног фронта Београда)

На предлог Градског одбора Народног фронта Београда отпочело је 1 јуна 1946 године између организација народног фронта главних градова народних република међуградско такмичење, које је трајало до 31 децембра 1946 године. У такмичењу су учествовали Београд, Загреб, Љубљана, Сарајево и Скопље. По завршетку такмичења састали су се претставници градова и сумирали постигнуте резултате. На свечаној конференцији, одржаној 26 јануара ове године, изнесени су резултати међуградског такмичења и преграда је прелазна застава граду који је постигао најбоље резултате. Извештај оцењивачке комисије поднео је Марко Никезић, члан Извршног одбора Народног фронта Београда, у коме су изнесени значај, задаци и најважнији резултати такмичења, као и предлог комисије за додељивање заставе најбољем граду. Ова свечана конференција била је велика манифестација братства и јединства наших народа и успеха Народног фронта у обнови и изградњи наше земље.

Значај међуградског такмичења за организације Народног фронта

Међуградско такмичење унело је велику новину, значило је преокрет у раду организација Народног фронта градова који су се такмичили. Оно је унело много шири садржај и дало нов велики полет раду фронтских организација. Те нове могућности долазе баш отуд што су се организације Народног фронта оријентисале на нове задатке, на задатке пружања највеће помоћи у привредној изградњи земље, који су били блиски и разумљиви широком народним масама, а одбациле старе форме које су изгубиле садржину и постале сметња у раду масовних организација.

Такмичење је, осим прелаза на нове задатке, имало и други значај, пошто су у њему учествовали главни градови свих наших република и оно је добило посебну важност у међусобном упознавању и повезивању градова, у учвршћивању братства и јединства наших народа.

Уношењем у такмичење акције за помоћ селу оно је добило свој значај и у јачању савеза радника и сељака, створеног у данима рата.

У самим градовима, која су се прихватили такмичења, оно је омогућило организацијама Народног фронта да окупе врло широке народне масе, да привуку и одушеве многе људе који се дотле нису нигде активно ангажовали, а многи нису ни били чланови Народног фронта. Осим тога, на новим задацима оспособило се и показао велики број нових и добрих организатора и активиста, а с друге стране открила су се на многим местима разна причала која нису хтеда и нису била у стању да на овим задацима окупе људе. Та смена људи и ницање нових активиста у Народној fronti допринели су његовом учвршћивању и значајни су за сав његов даљи рад.

У раду свих масовних организација такмичење је имало и тај значај, што је у њему многи чвршће но раније обједињен Народној fronti рад свих

организација — синдикалних, омладинских и АФЖ-а.

Такмичење главних градова република указало је такође на нове могућности организација Народног фронта у многим другим градовима и местима широм наше земље и помогло да се појача талас такмичења и радни полет који су створени акцијима радничке класе и омладина.

Задаци међуградског такмичења

Међуградско такмичење је заказано у следећим гранама рада организација Народног фронта: у производњи, у уређењу града, у помоћи селу, у помоћи народној власти и у културно-просветном раду. Ове гране рада ушле су у такмичење због тога што се кроз њих најбоље могао показати политички утицај и рад појединих организација на окупљању широких маса народа.

Иако организације Народног фронта немају могућности да правилно евидентирају успехе у производњи, активност синдикалних организација на побољшању производње укључена је у ово такмичење, због тога што је она темељ наше обнове, а радничка класа стуб Народног фронта и што се без тих снага не може ни замислити широка и општа акција Народног фронта. Успеси наше радничке класе у току такмичења праћени су и популаризацијом у главном политички, али су они били путоказ и потстрек свим масовним организацијама да уложе све снаге и покажу истрајност при решавању својих задатака.

Задатак на уређењу града узет је због тога што су наши градови већим делом били или озбиљно оштећени, или бар у великој запуштеној услед окупације и рата и што су народни одбори и други органи наше власти имали да, поред осталих тешких питања, прегну на рашчишћавање, обнову и уређење градова. У свим градовима развио се на обнови и уређењу града огроман рад, који је окупио мало и велико, људе свих година и професија, и дао богату садржину редовном раду основних фронтских организација.

Акцију за помоћ селу, која је била развијена у многим крајевима у лето и јесен 1945 године, узеле су организације Народног фронта у такмичење зато, што је та акција била неobiчно значајна у периоду кад је сељаштво уз помоћ наше државе чинило прве кораке да обнови своју економију, да стане на ноге и да крене путем бољег, за њега раније непознатог живота. У то време је свуда, без изузетка, била потребна брза помоћ селу. Читаву ову акцију покренули су, а у почетку су једино и учествовали у њој, фабрички радници. Њеним укључивањем у међуградско такмичење она је многу шире захватила и поред фабричких радника привукла велики број знаталија свих струка, а затим лекара, ветеринара, просветних радника, жена и других, који су могли на овај или онај начин да помогну сељацима.

Акција за помоћ селу дала је у селима подршку и нове снаге организацијама Народног фронта, показујући да не само наши државни органи већ и широки слојеви радног градског становништва чине све за бржу обнову сеоске привреде и бољи живот сељака. Кроз такав рад организације Народног фронта градова допринеле су јачању савеза радника и сељака.

Рад масовних организација на помоћи у раду народне власти обухваћен је такмичењем, јер је то један од основних за-

датака Народног фронта и прека потреба наших народних одбора. Народни фронт је у нашој земљи најмасовнија, свенародна политичка организација, која сноси политичку одговорност за рад наше власти и треба да се бави њеним радом и политички њоме руководи.

Наши народни одбори имају сталну потребу за том помоћи у свом раду да би могли функционисати као заиста демократски органи власти.

Организације Народног фронта трудиле су се да остваре и овај задатак, али се мора рећи да су у томе још на почетку и да се кроз ово такмичење није развила колико треба баш његова главна, политичка страна, већ је на првом месту била развијена техничка помоћ организација фронта народним одборима. Народни одбори су запосљавали грађане преко фронтских организација на разним задацима и то је за њих била озбиљна помоћ. У организацијама Народног фронта није било довољно развијено претресање рада и задатака наших органа власти. Основни задатак оспособљавања и навикавања организација Народног фронта, укључујући ту синдикате и остале, да се баве радом и проблемима

народних одбора, још увек стоји пред њима и тек треба при- У помоћи народним властима дато је на разним пословима 695.796 добровољних радних часова.

Загреб: Грађен је савски насип који има да обезбеди од поплаве велико земљиште намењено индустрији. Насип је дуг 1 километар и на његово изградњу утрошено је 51.100 кубних метара материјала. Сем тога, дато је за изградњу државних станбених зграда 242.364 добровољна радна часа. Овим радовима било је обухваћено око 70.000 људи.

У помоћи селу вођена је крупна акција за обнову три попаљена српска села: Влаховића, Војнића и Дивосела. У току такмичења прикупљено је 7.979.964 динара за та села. Изградња је једна железничка станица и један дом културе, а послат намештај за једну основну школу, послато је 18.702 књиге и претплаћено 513 села на штампу. Сем тога слате су на село радне екипе.

На културном раду било је 6.192 разна предавања са 722.632 присутна. У 12 радничких културних друштава и 10 домова културе развијен је широк и успешан културни рад. У раду на помоћи народној

власти дато је на разним пословима 857.033 радна часа.

На помоћи народним властима дато је 329.311 радних часова. Поред редовних послова, који су исти као код других радова, важна је била борба против тифуса.

У Скопљу је на уређењу града рађено на исушивању мочвари при чему је ископано 11.308 кубика земље. У раду на подизању двеју школа пренесено је 5.110 кубних метара песка и шљунка. Поправљено је 23 улице и насуте 2.460 кубних метара песка и камена. Засађено је 167.162 дрвета.

У помоћи селу послато је у село 237 добровољних екипа, које су оправиле 2.500 земљорадничких алатки, извршиле 700 лекарских прегледа, поправили 980 пари обуће и 40 кола. Нарочито је помагано селима приликом жетве.

У помоћи народној власти дато је 230.000 добровољних часова, а много је труда уложено у борби против скакаваца и тифуса. На културно-просветном раду обухваћено је 2.299 неписмених течајевима, који се одржавају на македонском, албанском, турском и циганском језику. Организовано је 109 стручних течајева са 2.206 полазника.

Ови резултати приказују са-

мо најкрупније и најважније акције које су организације се сада такмичили. Притом ће они уговорати различите рокове и све друге послове према својим потребама. Овакав даљи развој такмичења неће ослабити везе које су до данас створене међу градовима.

Прелазну заставу добио је град Сарајево

Оцењивачки одбор донео је свој суд, према општој оцени, о томе која се организација највише залажила, која је најшире политички окупила народне масе и у којој се најинтензивније одвијао живот кроз читаво ово такмичење. Притом се гледало не само на то колико је рађено, већ и колико је град, какве су опште прилике и могућности, каква је културни ниво. Најбоље резултате постигао је Народни фронт града Сарајева, који је уложио највеће напоре на окупљању грађана у Народној fronti и на савлађивању задатака и тешкоћа који су стајали пред њим. Прелазну заставу Народног фронта Југославије добио је, према томе, за најбоље резултате постигнуте у међуградском такмичењу. Народни фронт града Сарајева.

ИЗ ГОВОРА ДЕЛЕГАТА НА МЕЂУГРАДСКОЈ КОНФЕРЕНЦИЈИ

БОРИС МАЈЕР делегат Народног фронта ЗАГРЕБА... Ја бих само хтео да укажем да наш најважнији рад где смо у само у помоћи три попаљена српска села у току такмичења дали осам милиона динара а укупно до сада пуна 33 милиона. На том раду ми смо окупили све наше фронтце а највише омладину. Они су се исто тако истакли у радовима на варајдинској цести и савском насипу у којима је учествовало скоро 70.000 фронтца. У раду на попаљеним српским селима најбоље се могло видети како народи хрватски мисле и дубоко верују да је то најбољи доказ братства и јединства српског и хрватског народа. Само тако, уједињени, ми можемо даље наставити изградњу наше домовине под вођством нашег маршала Јосипа Броза Тита.

АЛОЈЗ ЖИГОН делегат НФ ЉУБЉАНА

— Код нас није било толико важно питање неписмености. Наши велики радови били су на путу Љубљана — Језице где је радило око 10 хиљада људи, а затим смо сву пажињу после тога посветили питању електрификације и индустрије, које су пред нас поставили друг Тито и Савезна влада. Томе питању ћемо даље посвећивати највећу пажињу.

ХАМДО МИСИУЛИЋ, делегат Народног фронта САРАЈЕВА: Ова застава биће потстрек грађанима Сарајева и народу читаве Босне и Херцеговине да испуни све задатке који се пред њих постављају у данима изградње земље које пред нас поставља наша Влада и друг Тито.

БЛАГОЈЕ ПОПОВСКИ делегат Народног фронта СКОПЉА:

— Наши први задаци били су да прикупимо на заједничком раду и Србе и Шиптаре и Турке, односно мањине, тако да заједнички учествују на свим радовима. Ми смо то и успели и тако смо могли скупили сви заједно да се посветимо осталим радовима. Прва нам је акција попис неписмених где смо окупили преко 10 хиљада. Друга акција коју смо предузели а која је за нас важна, била је та да смо вршили асанацију мочваре око Скопља и тиме смањили проценат маларије за 80 од сто. Вршили смо исто тако и пошумљавање околине Скопља.

Почасно претседништво

ћи његовом озбиљном решавању.

Културно-просветно подизање народа је један од главних задатака Народног фронта и организације су се старале да кроз ово такмичење обухвате културно-просветни рад свих масовних организација. На овом пољу су постигнути огромни резултати, различити према томе који су главни задаци били пред организацијама у појединим градовима, да ли учествовао људи писмености, или даље културно уздизање.

Резултати такмичења у појединим градовима

Београд: на уређењу града рашчишћено је 60.292 кубна метра рушевина, на периферичким улицама насуте је 60.716 кубних метара шута, а урађено је преко 60.546 разних земљањих радова. Скинута је 23.956 квадратних метара старе калдрме, а каменом и циглом поплочано је нових 55.036 м² улице. У парковима је прекопано 127.924 м² травњака. У акцији за пошумљавање засађено је 101.550 садница. Укупно је учествовало око 78.000 грађана и дало 1.577.713 радних часова. Притом је било дана кад је истовремено радило у Београду 31.500 грађана.

У помоћи селу београдске радне екипе учиниле су 470 посета у 187 села Србије и Срема и извршиле 123.970 разних оправки, од чега само металци 81.147. Лекари и ветеринари извршили су 21.102 прегледа и интервенције, а на село је послато 28.978 књига и 7.544 претплата на листове.

У културном раду описмењено је 1.915 људи, а још је послато 28.978 књига и 7.544 претплата на листове. У културном раду обухваћено је течајевима 3.285 неписмених а 6.106 полазника разним стручним течајевима. Сталним читалачким групама обухваћено је 15.522. За Зрен се пријавило 2.611 људи. На 1632 предавања и усмене новине обухваћено је 311.193 присутна.

Љубљана: На уређењу града оправљено је 35.660 квадратних метара пута, а са рушевина је рашчишћено 10.086 кубних метара шута. Главни рад је био на друму Љубљана—Језице.

На помоћи селу главна акција била је на поправљању 528 оштећених сеоских кућа и на изградњи 12 нових. Сем тога, послата је на село 881 радна група.

У току такмичења организовано је 6 нових културних друштава, а укупно је држано у Љубљани 3.800 разних предавања.

На помоћи народним властима дао је Народни фронт 209.782 радна часа, а сем тога издржавани су дечији домови и обданишта који нису били на буџету Градског народног одбора и за то је сакупљено 3.800.000 динара.

Сарајево: На уређењу града: 35.129 кубних метара разних радова, међу којима је најважнији водовод у дужини од 7.013 метара. Из Милацке и Сушице извађено је 8.990 кубних метара муља и очишћена површина од 43.669 м². На свим радовима дато је 579.765 радних часова.

У помоћи селу Сарајево је најважнију акцију имало у гашењу шумских пожара који су претили да захвате околна села. Само на томе послу дато је 124.160 радних часова. Радне екипе су учиниле 168 посета селима.

На село је послато 5.096 књига и 3.294 комада новина. Уведена је електрична струја у два села у 165 кућа. Саграђено је нових 7 сеоских кућа и једна основна школа.

У културном раду обухваћено је течајевима 3.285 неписмених а 6.106 полазника разним стручним течајевима. Сталним читалачким групама обухваћено је 15.522. За Зрен се пријавило 2.611 људи. На 1632 предавања и усмене новине обухваћено је 311.193 присутна.

Народног фронта водиле у оквиру међуградског такмичења. У току седам месеци такмичења рад је постао тако разноврстан да је немогуће све изнети у појединостама. Фронтске организације су се такмичиле у свим гранама рада.

Данас је делатност организација Народног фронта толико разноврсна да се не може ни замислити да се у једном задатку, у једном такмичењу обухвати све. Сем тога, у разним градовима и проблемима су другачији и задаци специфични. Организације Народног фронта веће моћи да се такмиче у свему и са свима, не обзирајући се на те посебне прилике и задатке по својим местима. Све ово води томе да се данас такмичење разложи у низ нових утакмица које ће заказивати посебно у сваком поједином питању град са градом, рајон са рејоном и предузеће са предузећем, укључујући ту и сва остала места, а не само ових пет градова, који су

Хамдо Мисирлић, претставник града Сарајева, говори

ПРИ ПРЕЛАСКУ НА ПЛАНСКУ ПРИВРЕДУ ПОТРЕБНО ЈЕ НАДОКНАДИТИ ПРОПУШТЕНО

Пропусти појединих подружничких управа у новембру и децембру 1946 године

По окончању новембарског такмичења вођства синдикалних подружница имала су задатак да одрже такмичарски полет на висини при уласку у ново, мајско такмичење и да добром организацијом и непрекинутим континуитетом у раду наставе да руководе и каналишу у позитивном смеру непресушну енергију и радни полет трудбеника Београда.

Огромном броју подружничких управа успело је да овај задатак оствари у потпуности, користећи одушевљење настало по сумирању успеха из новембарског такмичења. Већина подружница успела је да њихово чланство у новембру и децембру покаже велико залагање на послу, пребацујући стално постављени производни план. Скоро све подружнице Месног одбора дрводељаца успеле су да своје планове за новембар и децембар испуне, а често и премаше. Од металних предузећа радни колектив „Ортопедског завода“ истакао се у пребацавању производног плана за новембар и децембар, премашивши га од 1,44% до 24%. Предузеће „Освит“ премашило је план за читавих 31,1%, а радни колектив „Елка“, „Београдске текстилне“ и других предузећа успели су да знатно премаше своје производне и такмичарске планове у ова последња два месеца.

Све оне подружнице које су успеле да правилно разумеју жеље свога чланства постигле су у такмичењу за месец новембар и децембар добре резултате. Овај успех је уједно очигледан доказ о зрелости вођства подружница и о њиховој спремности да у прву годину планске привреде ступе са сигурношћу да ће годишњи производни планови бити испуњени исто онако као што су то били и досада постављени задаци и такмичарски планови.

Огроман број синдикалног чланства гледа у управе својих подружница са поверењем, имајући за собом већ постигнуте позитивне резултате.

Али „огроман“ не значи и целокупан. Јер је извршен део подружничких управа, ослонивши се на успехе постигнуте до новембра, дозволио да у такмичењу дође до застоја, да се начини по радни елан некористан предак и да се радни учинак у новембру и децембру смањи. Треба подвући чињеницу да је највећи број оваквих подружница из металне струке, из оног дела радничке класе која ће морати у великом послу електрификације и индустријализације да прими на себе главни терет рада.

Кривца што је до овог застоја дошло лежи, углавном, на вођствима подружничких управа. Застој се одмах осетио на резултатима постигнутим у новембру и децембру 1946. Тако, у новембру метална предузећа: „Југострој“, „Голднер“, „Обилић“, ливница „Југ“, „Југокомбинат“ и „Исток“ нису испунила производни задатак. Од текстилних предузећа производни задатак нису испунила предузећа „Дом“, „Победа“ и „Мачва“.

У децембру од металних предузећа производни задатак, а тиме и такмичарски план, нису испунила следећа предузећа: „Титан“, „Југокомбинат“, „Исток“, „Радоје Дакић“, „Метал“, „7 јули“, „Метал-фарбе“, „Југострој“, „Елипис“, „Челик“, „Обилић“, „Гвожђар“ и „Електрорад“, а од текстилних „Скив“ и „Мачва“.

Општа је појава код свих набројаних предузећа да је организација такмичења била слаба и да код већине њих не постоје норме, а где нема норми

нема ни правилно постављеног такмичења.

Уместо да су управе подружница, у заједници са техничким руководиоцима предузећа, настојале да се на свим пословима, где је то могуће, заведу норме, оне су дозволиле да чак производни задаци не буду испуњени.

Тако се дошло до стања да поједина предузећа улазе у планску привреду неспремна. И не само то, већ се у вођењу планске изградње ступа са радном пасивом, са задацима које је требало испунити још

у прошлој години, а који су остали неостварени.

Све оне управе синдикалних подружница, које су због недовољне будности дозволиле да до овог стања дође, да би поправиле недовољне резултате из последња два месеца прошле године и да би оправдале поверење чланства које их је бирало, дужне су да, у заједници са управама предузећа, уложе максимум снага на поправљању и надокнађивању учињених пропуса.

Једино до краја јануара, и

никако доцније, могле би да се заврше све припреме за прелаз на плански рад и да се поред производног задатка за јануар надокнаде пропусти учинени у новембру и децембру.

Радничка класа одушевљена је преласком на планску привреду; она је имала и има несаломљиву радну енергију, а на вођствима синдикалних подружница и управа предузећа лежи задатак да се та енергија што рационалније употреби.

Б. В.

„Октобарска слобода“ прима нове обавезе

Дуго и пиштаво засвирала је сиреза на фабрици „Октобарска слобода“. У многобројним одељењима престала су да се окрећу точкови, а дугачки кожни кајшеви, скинути са лежишта, млитава су се отпустили.

У велику салу са дугачким редовима разбоја, стижу групе од по неколико радника и радница, бришући о одеља за прљане руке. Разговор, буцањ и жив, на моменте се прекине да би очи пажљиво погледале на подиум подигнут на бруру руку, смештен отприлике на средини сале. Ускоро се сала напунила.

Данас се одржава конференција. Конференција без свечаног декора, но ипак необично свечана. Конференција на којој ће се дати и примити нове обавезе за производни план у току 1947 године. Радници и раднице „Октобарске слободе“, који су у прошлом такмичењу пребацивали норме, обавезаће се сада да ће и нове, још веће норме испунити.

Разговор се претворио у непрекидно жуборење. На подиум се попео секретар Подружнице и чврстим гласом надјачао све остале:

— Другови, ми... ми смо похваљени, рекао је узбуђено. Добили смо писмену похвалницу од Централне управе Савеза радника и намештенника индустрије текстила и одеће за успехе које смо постигли у раду у периоду новембарског такмичења. Наше предузеће је међу текстилним предузећима у Народној Републици Србији заузело друго место.

Речи су звонко прошле кроз салу и, при последњем одјеку, одједанпут се изгубиле у одушевљеном аплаузу.

— Живели радници „Октобарске слободе“!

— Покажи похвалницу, узвикивали су људи и дуго још после тога плескали сами себи. За тешке напоре добили су заслужено признање.

То је био почетак ове конференције. Сада су на уздигнути подиум ступали, један по један, од директора предузећа до руководиоца појединих одељења, понеки стидљиво, понеки одлучно, али сви са јасним и одређеним бројкама, давали обавезе. Мајстори предузећа обавезују се да ће, без штеће по продукцију, оспособити дунавско одељење које сада, због оштећења, не ради; цело доње ткачко одељење обавезују се да ће испунити план десет дана пре рока, а двадесет радника из истог одељења, посебно обавезују се да ће смањити отпатке копча за 10 до 20%; неписмени радници обавезују се да ће завршити алфаветски тежај; канцеларијско одељење позвало је на такмичење канцелариска одељења свих текстил-

них предузећа у Србији; ударница Динка Станковић, са још пет радника, обавезала се да пребацује норму свакога дана за 20%; Елизабета Радловић, трострука ударница, са још три другарице, обавезује се да ће обучити једног или двојну радника — ученика итд. итд.

Радници су се обавезали у своје име, руководиоци одељења у име својих одељења, а цело предузеће обавезало се да ће план производње за 1947 годину повећати за 50% у односу на прошлу годину.

Сви, цело предузеће дало је

обавезу. А обавезе — то су бројеви, проценти, квадратни метри. Обавезе — то су хиљаде новог рубља, хиљаде нових метара штофа. Обавеза — то је рад, дуг и тежак рад, нови ударници и нова победа радника.

И кога год питах од ових људи, са прљавим рукама и светлим лицима, шта мисли о новом плану и обавезама које су дали, рећи ће брзо, без размисања:

— Велиш да ли ћемо испунити обавезу? Сигурно.

Д. С.

Сигуран путоказ

— Шта кажете? Где је то чадшество?
— Идите само право док можете, а кад заглавите у снег — стигли сте пред то чадшество.

НАЈЗАСЛУЖНИЈИ РАДНИЦИ УЗДИЖУ СЕ НА РУКОВОДЕЋЕ ПОЛОЖАЈЕ

Радница ударник фабрике „Елка“ постала директор фабрике

Да би се управљало предузећем и фабриком мора човек имати пуну касу, високе везе, велику наобразбу и дугогодишњу спекултантску праксу. Уз то мора да буде фини човек и да уме новац зарађен на зноју радника да потроши на барове, пијанке и клађење на коњским тракама. Овакво уверење покушавали су некада власници фабрике и предузећа да улију свим могућим средствима у раднике.

Ипак, нису могли убити веру радника у своје снаге, веру људи који су стварали својим рукама сва предузећа и све фабрике.

Мржња према радницима одвела је већину „високо образованих“ директора за време окупације — у издају, а радничка класа је кроз тешку борбу извојевала слободу, праву и истинску, без експлоататора. Ослобођене су биле њене стваралачке снаге. Ударници и новатори ницали су по предузећима и фабрикама, радосни радни полет слободних људи захватили је целу нашу земљу. Рад се слави и поштује, а хиљаде непознатих радника постају познати и поштовани од народа.

У трикотажи „Елка“, приликом сваког такмичења, била је проглашена за ударницу Десанка Влајинић, скромна и вредна радница. У четири такмичења четири пута је постала ударница. Радница је двадесет и шест година. Беда, ниске наднице родитеља, приморали су је да као дете од десет година ради у фабрици. Није имала ни детињства ни радости, већ је од малена знала само за тежак, шеснаесточасовни рад. Авет беспослине приморане је и њу као и остале раднике да ради и поред тешких услова и прекореног рада, који је из њих исисавао власник.

После ослобођења дошли су за Десанку Влајинић као и за све остале раднике нови дани. Прионула је на рад са великим одушевљењем, јер се остварио сан радничке класе. С полетом је радила на две машине, па на три и, најзад, на четири. И кад се спремала да ради на пет машина, десио се у њеном животу преокрет.

Двадесет четврти јануар ове године остаће заувек у сећању раднице-ударнице Десанке Влајинић. Решењем број 209 Земаљске управе за текстил поставља се радница Десанка Влајинић на положај директора фабрике „Елка“. Решење, као и сва слична решења, спроводе у дело оно, на шта са зверском мржњом и неприкривеном

„НИКОЛА ТЕСЛА“ најбољи колектив на смотри културно-просветних друштава

Као најбоље културно-уметничко друштво, у целини оцењено је културно-уметничко друштво „Никола Тесла“, месног одбора комуналаца. Друштво „Никола Тесла“ основано је октобра 1944 године и развило се од малог мушког хора у снажно културно-уметничко друштво које данас броји 182 активна члана, од којих су 75% радника. Друштво је у овој години дало 138 јавних наступа, било хорске, драмске или фолклорне секције, 6 пута обишло села и провело као колектив 14 дана на обради земље у Босном Фоку, где је пружило свим радницима и сељацима срдачан и искрен културни програм. Треба истаћи правилан рад друштва које се стално проширује и бројем својих чланова и развијањем нових секција, тако да данас друштво има хорску, музичку, драмску, фолклорну и литерарну секцију, а посебно треба истаћи формирање омладинског хора од ученика Белапа. Поред тога, друштво је успело да уреди своје друштвене просторије и да оснивањем библиотеке и читаонице постане не само уметнички, већ и просветни центар свога чланства, њихових породица и пријатеља. Приредба друштва „Николе Тесла“ учинила је најбољи утицај на читавој смотри због доброг избора програма, добре организације као и уметничког извођења које је било искрено, топло и добро увежбано.

Поред културно-уметничког друштва „Никола Тесла“ истакао се као целина културно-уметничко друштво „Бранко Цветковић“ које претставља врло дисциплинован и марљив колектив, пун полета и љубави за развијање културно-уметничког рада. „Бранко Цветковић“, друштво железничара и бродараца је својим посетама Новом Саду, Суботици, Загребу и Омладинској пружи успело да манифестује и учвршћује братство и јединство наших народа. Нарочито треба истаћи иницијативу друштва за образовање пионирског хора, који је образован почетком децембра 1946 године. На тај начин „Бранко Цветковић“ показао је пут проширења рада културно-уметничког друштва и његовог даљег успеха.

Као треће друштво, које као целину треба похвалити, је „Стеван Бракус“ на Чукарици. „Стеван Бракус“ основан је иницијативом МСВ почетком 1946 године, а у том кратком времену успео је да окупи око себе и радништво и становнике насеља Чукарице, да свла-

да, без професионалних руководилаца, добар, ведар и полетан програм.

Иако ради под тешким условима, јер нема подесне просторије, „Стеван Бракус“ развио је рад свих секција и први основао пионирску фолклорну групу, захваљујући бајској чврстој повезаности са радницима, њиховим породицама и осталим становништвом насеља Чукарице.

Као најбоља хорска секција оцењен је хор „Абрашевић“ при МСВ. Овај хор се истиче својом масовношћу, одличним гласовним материјалом и солидним увежбањем.

Осим тога, треба похвалити хор културно-уметничког друштва ПТТ, који је у својој интерпретацији дао најпозитивнији вокални стил, непосредан и осећајан. Исто тако треба похвалити хор „Бранка Цветковића“ који, иако је услед премештања чланова хорово, успео да се стално одржи на висини и да добро спреми свој програм.

Као најбоља драмска секција оцењена је драмска група „Николе Тесла“. Ова драмска група одабрала је најбољи комад узевши „Младост отаца“ од Горбатовога и дала га свеже, искрено и показала најбоље услове за даљи развитај и напредак. Поред тога, треба похвалити драмску секцију друштва „Бранко Цветковић“, која је извела неке сцене из комада „Туђе дете“ од Шкваркина. Ова драма има најзрелији људски материјал са извесном рутином, која је можда на моменте прелазила у шаблон: Не бисмо били објективни када не бисмо похвалили напоре драмске секције друштва „Радник“ и културно-уметничке групе месног одбора месне индустрије и занатства, у којима се истичу веома талентовани и способни чланови.

Најбоља фолклорна група је група друштва „Радник“, која је дала прекрасна народна кола, играјући искрено, укусно и усклађено.

Као стилски чиста и добра фолклорна група истиче се група „Стевана Бракуса“, која је успела, поред тога, да организује и добру музичку пратњу малим народним оркестром.

Свакако треба истаћи фолклорну групу друштва „Горан“ због оригиналности, јер је поставила на сцену први пут народно немо коло.

Такође треба похвалити фолклорне групе „Николе Тесла“ и „Бранка Цветковића“ које су пошле путем лепе и укусне стилизације.

Десанка Влајинић Директор фабрике „Елка“

најбољег текстилног колектива у Србији.

Преко дана је Десанка Влајинић у фабрици, а увече иде у Ударничку школу и после школе пешачи девет километара свакодневно до свог стана на Бановом Брду.

— Није ми тешко, каже Десанка Влајинић; толико волимо да учимо сви ми који посећујемо школу. Има другова који станују чак на Звездари и није им тешко да свако вече пешаче до куће.

И последња нада бивших власника да радници неће стећи знања, утопиће се у великој енергији и вољи за учењем ослобођених трудбеника. Излазећи из фабрике у ушима ми још звуче речи раднице-управнице, речи које изражавају веру и поуздање радничке класе у своје снаге:

— Нема тешкоће коју радничка класа не би могла да савлада. Труднићу се да наше предузеће оправда назив

Ф. АЉИМОВИЋ

СОВЈЕТСКИ КАЛЕНДАР ЗА 1947 ГОДИНУ

ИЗ ТЕХНИЧКИХ РАЗЛОГА ИЗЛАЗИ ИЗ ШТАМПА КОНЦЕМ МЕСЕЦА ЈАНУАРА Поручбине и претплате за прво издање не примају се више, пошто је календар распродат Првог фебруара даје се у штампу ДРУГО ИЗДАЊЕ КАЛЕНДАРА За друго издање примају се поручбине и претплате до краја фебруара месеца 1947 године, на адресу:

Друштво за културну сарадњу Југославије са СССР ТЕРАЗИЈЕ 35/II Чековни рачун бр. 404222 код Привредне банке у Београду — Филијала 10 ЦЕНА КАЛЕНДАРА ЈЕ 25 ДИНАРА.

ОД ШИРОКЕ АКЦИЈЕ НА СТВАРАЊУ СТРУЧНИХ ГРАЂЕВИНСКИХ КАДРОВА ЗАВИСИ УСПЕХ ПРЕТСТОЈЕЋЕ ГРАЂЕВИНСКЕ СЕЗОНЕ

За брзо оспособљавање грађевинских радника

Претстојећа грађевинска делатност развијаће се у оквиру већ припремљеног плана и то не само у Београду већ у читавој земљи. Нарочито у Београду, како по броју објеката, тако по величини и обиму радова који ће се на њима изводити, претстојећа грађевинска сезона у свему ће премашити ниво предатне грађевинске делатности.

С обзиром на постојање плана за грађевинске радове у претстојећој сезони, због чега је могуће да се уочи сва његова величина и ширина у односу на грађевинске радове ранијих година, и даље, с обзиром на планом предвиђену грађевинску делатност не само у Београду већ и у осталим деловима наше земље, лако се да закључити да ће за његово остварење, да ће за извођење таквих великих грађевинских радова, бити потребан много већи број грађевинских радника него што се њиме моментално располаже. Ради тога потпуно је правилно ако се каже, да од решења тог питања (поред обезбеђења материјала и другог) у највећој мери зависи колико ће се одговорити претстојећим задацима на пољу грађевинске делатности.

Већ у току минуле грађевинске сезоне осетила се несташница стручне радне снаге. Због тога се поједини грађевински објекти нису могли изводити довољно брзо и ефикасно, а извесан број послова није могао бити ни завршен. Дакле, питање радне снаге било је у прошлој грађевинској сезони доста тешко решавано.

Међутим, претстојећа грађевинска сезона која се по предвиђеном плану неће ограничити само на Београд већ се прошириће и на остала места земље, то кризу у стручној радној снази повећаће још и више, нарочито када се зна већ сада да ће за претстојећу грађевинску сезону само за Београд бити потребно два до три пута више грађевинских радника него прошле године.

Значи, намеће се као нужно предузимање корисних мера које би поправиле то стање у стручним радницима, мера које би омогућиле стварање тих стручних радника.

Шта је до сада урађено на оспособљавању радника грађевинске струке

Грађевински радници углавном су долазили са села. Њихов пут обично је почињао са запослењем на грађевини као обичан радник, па би затим из године у годину прво постао приучен, а затим квалификован радник.

Овај процес стицања квалификација, пре свега, траје врло дуго. Данашње прилике захтевају брже решавање овог процеса, а затим, највећи број стручних грађевинских радника (нарочито зидара) нема положене стручне испите, а број грађевинских радника са потпуним мајсторским квалификацијама процентуално је врло мали у односу на потребе које ће бити из године у годину све веће.

Врло је важно, и у интересу је даљег развоја грађевинске делатности, да се напред поменути начин стечене квалификације преко курсева оформе и употпуне да би се стекло солидније и шире познавање посла.

Исто тако, треба формирати курсеве за грађевинске мајсторе (палире), пошто је прво њихов број недовољан, а друго, велики број грађевинских мајстора није у стању да одговори својим дужностима. Курсеви треба њихово знање да употпуне.

Али, све је то недовољно. Поред све важности подизања знања већ квалификованих радника, поред свег значаја палирских курсева, ако би се читав акција за решавање питања стручних радника svela само на то, она данас не би одговорила потребама.

Поставља се питање ученика грађевинске струке, питање младих кадрова грађевинара. Међутим, данас је врло мали број таквих ученика. Један од досадашњих разлога тог слабог одзивања јесте сезонски карактер посла Млади људи су гледали да науче такван занат који могу да раде преко целе године. Истина, грађевински послови за извесан број година још ће задржати свој сезонски карактер, али ће зато положити грађевинских радника бити много бољи него ранијих година, нарочито у погледу смештаја, награђивања, исхране и др.

Државна грађевинска предузећа, у својим финансијским плановима већ за ову годину предвидела су издатке за припремање смештаја грађевинских радника. Ове године ће, много боље него прошле, бити решено питање награде и норми за грађевинске радове. Уопште узев, перспективе грађевинских радника за претстојећу грађевинску сезону у многоме су боље него ранијих година.

Не може се рећи да питање недостатка стручне радне снаге није до сада покретано и да се до сада нису предузимале мере за његово решавање.

До сада је већ одржано неколико курсева за грађевинске раднике, које су углавном организовале синдикалне подружнице по предузећима. Познајемо је да су се до сада грађевинска предузећа углавном сређивала и да су имала пред собом тешке задатке у обнови, тако да питању грађевинских кадрова нису могла да посвете више пажње.

И у осталим крајевима наше земље било је извесних сличних покушаја и резултата, али је ипак кроз све организоване курсеве прошло једва неколико процената грађевинских радника.

Међутим, слушаоци тих курсева су били већ полуквалификовани, па чак и квалификовани радници. Задатак је тих курсева да већ стечене стручне квалификације радника прошири и да у већини случајева већ стечено практично знање усаврше, ради давања могућности за даље стручно уздицање и стицање више слободе у њиховом даљем раду.

За претстојећу грађевинску сезону оспособиће се преко 500 радника грађевинских струка

Управа грађевинских предузећа ИНО-а организовала је курсеве кроз које треба да прође до почетка грађевинске сезоне преко 400, а касније, у току саме сезоне, још око 300 грађевинских радника различитих струка. Уз највећу помоћ ИНО-а осигуране су просторије, потребна материјална средства и др. што је потребно за ове курсеве.

Ови курсеве имају сасвим нови и посебан задатак. Нова грађевинска сезона, која наилази, намеће нужно и хитно решавање стручних и квалификованих кадрова; она захтева да се за најкраће време оспособи довољан број радника са таквим стручним знањем, помоћу кога ће бити у стању, не да изводе све радове једне гране грађевинарства (рецимо зидарске, тесачке, асфалтерске итд.) већ ће бити оспособљени до те мере да могу самостално да раде на једној специјалности одређене струке. Једни ће се оспособити за зидање, други за малтерисање, итд.

Другим речима, задатак ових курсева је у томе, да обзиром на прилике за најкраће време од неквалификованих радника створе приучене раднике, који

не на одређеној специјалности моћи самостално да раде.

Како ће изгледати курсеве

Курсеви ће трајати један и по до два месеца. Велика пажња посвећена је наставном плану.

Да би курсеве одговорили својој специјалној намени, да би били ефикасни, теориска настава биће уско повезана са практичним радом. Теорија и практични рад мењаће се сваки други дан. Теориска предавања обухватиће оне најужније техничке елементе, она најужнија теориска знања из области грађевинарства као што су познавање мера, односа количина, познавања материјала, основи разумевања и читања плана итд. На теориским предавањима вршиће се и потребне допуне већ према одговарајућој грани.

Питању одабирања предавача посвећена је врло велика пажња. Они ће бити одабрани из грађевинских предузећа ИНО-а и Грађевинског одељења ИНО-а међу најбољим стручњацима.

Практичним радовима биће посвећена такође највећа пажња.

У одређеним просторијама зидаће се зидови, малтерисаће, правити бетон, асфалтирати, калдрмисати, обрађиваће се грађа за кров, и све то онолико пута док се не научи. То ће бити велика грађевинарска коњница из које ће за пар месеци излазити оспособљени и приучени нови и млади кадрови грађевинске струке.

Наставници практичних радова биће најбољи радници и ударници грађевинских предузећа ИНО-а.

На крају курса полагаће се испит пред званичном стручном комисијом и за положени испит издаваће се диплома.

Какве користи доносе курсеве

Користи од ових курсева биће вишеструке.

Прво, од успеха ових курсева, као што смо већ рекли, зависи много и успех грађевинске делатности, зато што ће се на тај начин моћи правилно да искористе и распореде већ постојећи квалификовани радници (мајстори) кад им се долази на рад приучени радници са ових курсева на којима ће бити оспособљени за самосталан рад са малим упуштвима на одређеном послу.

Друго, врло велику корист имаће и сами курсисти. Са дипломом о положеном курсу они ће имати првенство у успелости код грађевинских предузећа ИНО-а. Положени курс до-

носи са собом и повећање наднице, пошто од неквалификованог постаје приучени, полуквалификовани радник. И на крају, са положеним курсом омогућиће му се да за врло кратко време своје квалификације усаврши, како у току рада за време претстојеће грађевинске сезоне, тако и на даљим и вишим курсевима.

Синдикалне организације треба да пруже помоћ курсевима

Ови курсеве претстављају за наше прилике новину. Организатори курса користеће искуство које је већ стечено на сличним курсевима у СССР-у и код нас на Омладинској пружци. Резултати тих курсева дају реалну веру у успех ових нових курсева.

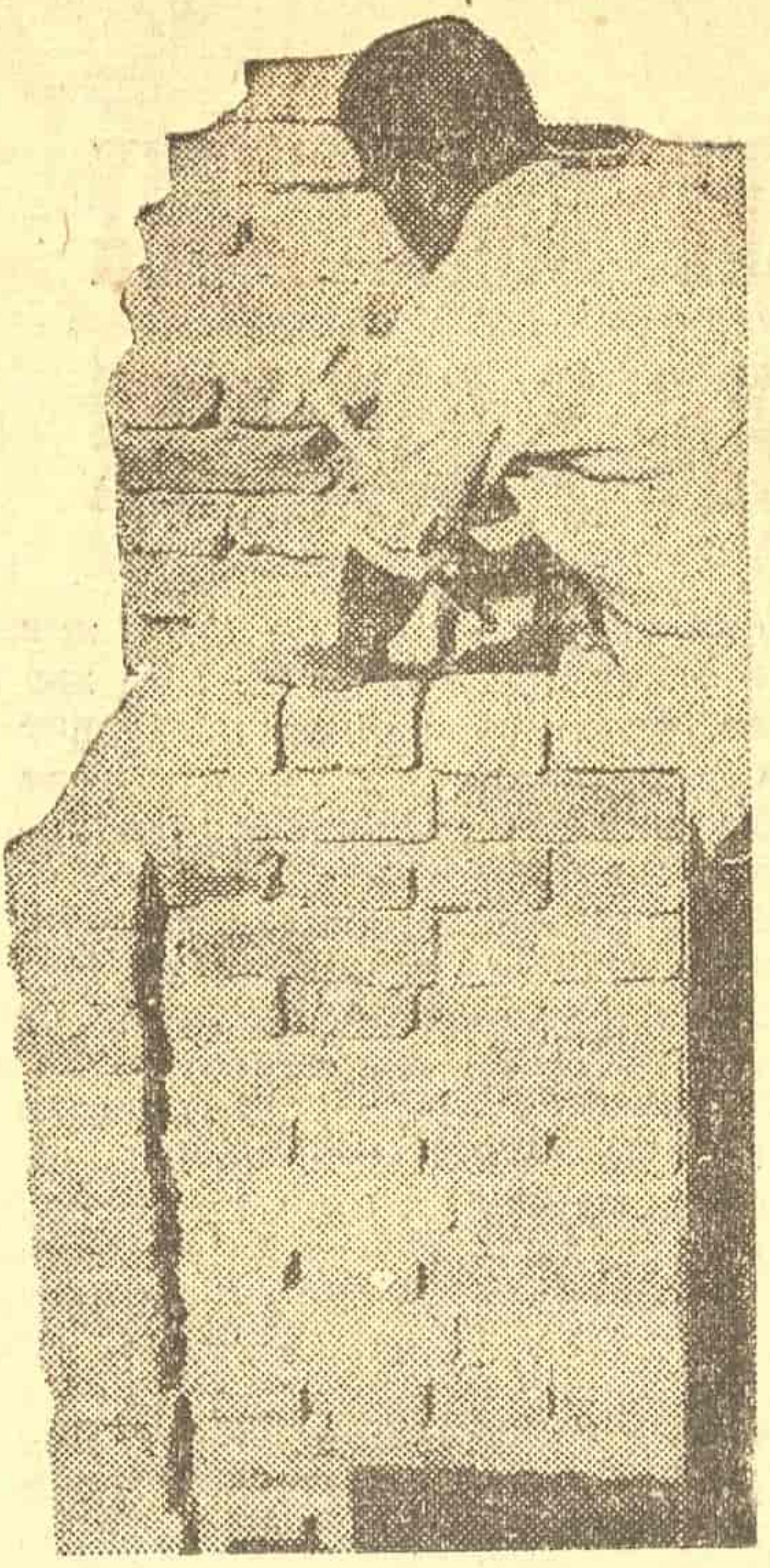
Али, задатак је врло озбиљан и велика одговорност лежи како на руководиоцима тако и на наставницима курса.

За потпуни успех курсева неопходно је да се за њих не само заинтересују већ и да их прихвате као свој задатак у првом реду Синдикалне и друге организације.

Потребно је да се великом броју неквалификованих радника скрене пажња на ове курсеве, да им се укаже на њихов општедржавни значај и посебно на користи које ће они сами имати од њих. Затим, очекује се помоћ за време самог рада курсева како у стручним и корисним саветима тако и у друговима који ће на практичним радовима да буду као демонстратори (помоћни наставници).

Помоћ синдикалних организација треба да се настави и даље, кад почну радови на грађевинама, тако да курсисти буду под сталном пажњом и да им се пружа пуна помоћ у њиховом даљем усавршавању и допуњавању стеченог знања...

Р. СТАНИЋ

Грађевински радник на послу

Поводом чланка „расипничко газдовање у Градској економији“

У прошлом броју нашег листа погрешним постављањем проблема о питању кривице и одговорности руководства предузећа Градске економије које је поставио, после детаљног испитивања, Инспекторат за Београд Контролне комисије Србије о расипничком газдовању у Градеку, створен је утисак да је кривица новог руководства равна са кривицама и грешкама ранијег руководства које је смењено и кажњено за свој расипнички и ненародни рад. Да би ствари биле постављене на своје место потребно је истаћи извесне чињенице које ће дати праву слику о стању ствари и о величини одговорности садашњег руководства Градске економије.

У извиђајном поступку инспектората установљено је да је ново руководство Градске економије, које је заменило раније руководство на челу са Александром Арсенијевићем, уз сарадњу Управног одбора синдикалне подружнице и активној помоћ свих радника у току рада у 1946 г. постигло и знатне веће успехе него што је то постигло раније руководство. А такође, да је и низ слабости у раду Градске економије уклоњен, па да су и сами резултати рада у 1946 години били много бољи. То се најбоље види ако се наведу неколико цифара. Док је у 1945 години на имањима Градске економије засејана површина износила око 100 квадратних јутара, докле је у 1946 години она износила 453 квадратна јутара, од којих је само површем било засејано 80 квадратних јутара (док је у 1945 години било свега 19 јутара). Затим, док је у 1945 години било укупно 365 комада разне стоке, докле је у 1946 тај број достигао 712; док је у 1945 години на имањима Градске економије било око 150 комада разне живине докле је у 1946 било око 348 комада. И најзад, док је 1945 године сва стока такоређи остала без хране преко зиме (јер је постојало само кисело барско сено, које је касно кошено, затим у откосима дуго стајало и изгорело тако да уопште није имало хранљиве вредности) докле је у овој години припремљено дегелинског и ливадског сена као и зеленог овса око 40 вагона тако да ће се са силашом и репом рационално исхранити стока преко зиме. Да не наводимо друге детаљне примере који нам такође сведоче о знатном напретку у раду (излиферовано око седам вагона млека београдском тржишту, 277 дебелих свиња, око милион комада разне врсте цвећа, око 100-000 комада разног расада, што је све постигнуто и поред страхо вите суше у протеклој години. А ако се имају у виду и мере које су предузете за остварење плана за 1947 годину — јасно ће се видети велика разлика између руковођења предузећем у 1945 години и у 1946 години.

Али је утврђено и то да је на имањима Градске економије нађено нерационално газдовање да је радна снага у потрљавана не у сврхе за које је намењена; да су произведена добра дељена међу службеницима Градске економије по пијачним ценама, уместо да буду продавана на тржиштима Београда, јер су намењена грађанима Београда, да су поједини намештеници гајили по 70 до 100 кокошију и гусака као и више свиња у државним оборима и државном храном; да је вршена крађа живине; да постоје у раду новодству многе великвидирне признанице; да је било појава угуинућа стоке због недовољног контролнсања од стране ветеринара и тако даље, — па је на основу тога Инспекторат донео одлуку да директор предузећа Корићанац и управник економије „Рева 1“ Живота Петковић нису учинили ништа да такво стање исправи, и да нису осећали одговорност за народну имовину. Поред тога, истакнуто је да ни синдикална подружница, иако је знала о стању ствари, није предузимала потребне мере да

мобилизацијом свог чланства спречи наведене злоупотребе, па зато део кривице пада и на њу.

Тако пасус нашег сарадника у прошлом чланку „...међутим, на крају 1946 године могло је да се констатује да нова управа, нов директор а и нова синдикална подружница нису учиниле ништа да се наслеђено стање из 1945 године побољша...“ не би могао да се односи на стварно стање ствари.

Истина, постоје извесне грешке и пропусти које је Инспекторат Београда Контролне комисије за Србију оквалификовао као расипничко газдовање и то је на време уочено. Кривице ће бити кажњени, а пропусти ће бити уклоњени, а Градска економија моћи ће у идућој години да испуни свој основни задатак да својом интервенцијом на београдском тржишту, уз помоћ осталог дела и државног трговачког сектора као и уз помоћ задружног сектора и уз сарадњу поштеног дела трговаца, — омогући правилно снабвење грађанства Београда најпотребнијим артиклима за исхрану.

Из овог пропуста ми можемо извући поуку да, када се извесна погрешка, расипништво или штетно газдовање узима у разматрање и њени руководиоци осуђују, — потребно је при томе узимати све елементе у обзир, приказати стање што верније, како читаоци наше штампе не би добили погрешан утисак о стварном стању ствари, а затим, како и наша штампа не би била оно што је била предатна штампа: регистратор и расприрвач сензационалности за интересе непријатеља народа већ организатор, руководиоца и васпитаач маса, на добро и корист целог народа.

Д. Б.

САСТАНАК ДОПИСНИКА

У недељу 2 фебруара у 10 часова пре подне одржаће се редован састанак дописника „20 октобра“ у Библиотеци редакције.

Уредништво

Пети рејон Загребa и Пети рејон Београда настављају такмичење

Пети рејон Београда и Пети рејон Загребa такмичили су се по свим секторима у децембарском такмичењу и постигли лепе резултате. Ово такмичење је нарочито подигло дух Загребчана, који су баш захваљујући овој утакмици успели да неколико пута освоје прелазну заставцу Народног фронта града Загребa и да је као најбољи задрже и у последњој етапи. И грађани београдског Петог рејона, ма да нису ни једанпут освојили заставу у току овог такмичења у Београду, дали су знатних резултата и много учинили на улепшавању свога краја.

Београђани су у сагласности са грађанима Загребa одлучили да наставе и даље такмичење. Пре извесног времена, по одлуци рејонског Извршног одбора, послано је у Загреб писмо-позив на настављање такмичења. Ових дана је загребачки Извршни одбор са Трепшевке послао одговор Извршном одбору београдског Петог рејона, којима потврђује и формално оно што је одлучено на последњој заједничкој конференцији претставника двају рејона кад су у Загребу сумирали резултате постигнутих успеха у децембарском такмичењу. У писму се наводи:

„Са прве овогодишње конференције Пленума Народне фронте V рејона Загребa са уличним тајништвом шаљемо вам другарске поздраве. На данашњој конференцији прочитано је ваше писмо у којему

су постављени ваши задаци и том приликом је избило спонтано манифестирање братства и јединства Срба и Хрвата, а након тога смо разматрали рад фронтских организација по задацима Народне фронте у минулој години као и задатке које је пред нас у новој 1947 години поставио наш учитељ маршал Тито, и створио је једногласно закључак да ће се у овој години користити свестрано искуство стечено у току такмичења 1946 године, код чега су нам врло добро послужила искуства, стечена након конференције са друговима делегатима из братачког V рејона града Београда. Свуда и на сваком месту продубљиваће се основна тековина наше народноослободилачке борбе — братство и јединство српског и хрватског народа, а упоредо с тим развићемо активност и уложити све наше снаге за такмичење сваког члана наше заједнице у циљу остваривања предуслова за што брже остварење бољег и срећнијег живота радних народа Федеративне Народне Републике Југославије.

Писмо Загребчана је саопштено и прочитано члановима рејонског Извршног одбора, који су га бучно поздравили кличући братству и јединству наших народа и обећали да ће дати све од себе да у мањком такмичењу покажу још боље резултате и постигну веће успехе са својим грађанима.

С. Б.

БЕОГРАД
Љутице Богдана 1

Телефони:

дирекција 42-938
продајно 43-105
саобраћајно 40-426

Снабдева свакодневно млеком и млечним производима 120 продавница
Располаже с откупном мрежом од 90 сабирних станица.

За ми сте купили срећку?

ВУЧЕНЕ КЛАСЕ
14 ФЕБРУАРА 1947 ГОД.

Премиија д'нара 200.000.-

Срећно се могу набавити у нашим продајницама и код повезаника. Цена Дин. 50.-, Дин. 100., Дин. 200.

Секи ја за лугиске послове
Р. В. И. Београд,
Стаљинградска 32

СТАРАЊЕ О ВАСПИТАЊУ ПРЕТШКОЛСКЕ ДЕЦЕ

Улога дечјих обданишта и рејонских педагошких актива у васпитању предшколске деце у породици

Претшколско васпитање окупља период од рођења па до навршене седме године живота — до поласка детета у школу. Оно је од огромне важности за цео будући живот човека. Јер, ако је за првих седам година живота детета исхрана правилна и довољна, нега правилна а васпитање планско, развије се здрава, снажна, радна, умна и карактерна личност. И обрнуто, све оно што деца у погледу исхране, неге и васпитања у ово доба живота изгубе, никада и ничим то не могу више у животу надокнадити. Од правилног претшколског васпитања зависи и правилно школско васпитање. Уколико дете ступа у школу здраво, свеже, лепо однеговано, добро васпитано, упућено реду и раду, утолико ће оно са више успеха да прати наставу у школи.

После ослобођења појачао се код нас велики број дечјих установа за претшколско васпитање деце јасле за негу и васпитање деце до треће године, дечја обданишта и дечји домови за васпитање деце од треће до седме године. Децје јасле и дечја обданишта имају задатак да омогуће жени-мајци савадњу у привредном, културном и друштвено-политичком животу земље, а да се деца за то време њеног рада ван куће, поавилно исхране, негују и васпитавају.

У дечјим домовима смештени су деца која су остала без родитеља, првенствено деца палих бораца.

Ако је васпитна служба у дечјем обданишту на достојној висини, ако васпитачица правилно подиже дете, ако је према детету пажљива и блага да га воли као мајка и обилази и у кући, онда је она придобила за себе и љубав родитеља. Њене речи, савети и упуте о васпитању детета у кући највише се на пучо разумевање и пун успех. Таква васпитачица чини да дечје обданиште и кућа добију нераздвојну целину и да заједно, са истим схватањима дају детету подједнако васпитање. На овај начин дечја обданишта имају огроман утицај и на васпитање претшколске деце у породици.

Али, ми имамо само мали број претшколске деце у дечјим обдаништима а велики број ван њих. Ова су деца у погледу васпитања остављена само родитељима. Међутим, потребно је многим родитељима помоћи и саветовати их како треба да васпитају своје мале претшколце. Преко упутстава из дечје личне хигијене о правилној исхрани, о превентивним мерама за спречавање обољења, о важности дечјих игара и играчака у васпитању, о забавним занимањима, о сузбијању негативних и развијању позитивних навика и поштовању родитеља, о свему томе може се обавести-

ти родитељ, и то је нужно, да би он могао истински пружити васпитање свом детету и помоћи му још израна да постане бољи човек.

Овај велики и племенити задатак преузели су сада на себе педагошки активи, које су на иницијативу Просветног одељења ИНО-а основале народне власти при свим рејонима у Београду.

Педагошки активи састављени су од педагога, учитеља, управница и васпитачица дечјих обданишта, претставника АФЖ-а и претставника дечјих родитеља. Они одржавају педагошка саветовања са родитељима претшколске деце, која се обично држе двапут месечно. На овим педагошким саветовањима одређени предавач, педагог или лекар, прво упознаје родитеље с једном темом из области претшколског васпитања, па онда наставља дискусију у којој родитељи отварају своју душу и износе извесне негативне напаве своје деце, па се саветују с предавачем о томе како се

оне могу да отклоне. Али, има и таквих родитеља који не желе јавно да износе негативне стране свога детета, већ желе да о томе разговарају на само с предавачем. И побуде ових родитеља налазе на пуно разумевање приликом саветовања и њиховим жељама се свестрано излази у сусрет.

Родитељ може да постави питање из области претшколског васпитања и на тај начин, што ће га написати на простом парчету хартије и спустити у сандуче које се налази у седишту педагошког актива. На првом педагошком саветовању он ће добити жељени одговор на своје писмено постављено питање.

Овај врло важан рад рејонских педагошких актива налази се у самој свом зачетку. Свој главни задатак они ће испунити тек онда, кад педагошка саветовања с родитељима претшколске деце доспу у сва рејонска насеља, кад допру до последње периферне куће града.

Радомир МИХАЈЛОВИЋ

„Пст... национализација...“

Седим у аутобусу који саобраћа од Земунa до Београда. Гужва гурање и често: — Другови, напред мало. Има места.

Аутобус пун. Нигде ни једног места.

Из фабрика и предузећа Земунa, после завршеног рада, кренули су радници својим кућама. У прљавим рукама држе порције са јелом и разговор који се води жив је и бучан.

— Обавезе, план, норме... На седишту крај кондуктера крупаљ, дебео „господин“ заузео два места. На меснотом лицу златом уоквирене наочари. У руци чврсто стеже велику акт-ташну.

— Дobar дан господице, изненада поздравља и клања се, гурајући оне око себе, други „господин“ — удебелој, топлој бунди. — Како сте?

— О, то сте ви господине. Не ваља. И онда брзо бацивши зечи погледа на околину, тихо каже: — Национализација. Пст. Све су ми „ови данас“ узели... Пст

— Да, национализација. Пст. Страшно, одговара онај други. Дуго су шапутали, бацајући уназколо уплашене погледе а речи национализација и пст најчешће су се чуле.

Седим и размишљам. Нису „ови данас“ узели. То сте ви у дебелим бундама и златом уоквиреним наочарима узели од првих власника. Од људи са жуљезитим рукама. Радничко је то „ваше“. Сада су само истински власници постали и истински господари.

И дође ми да им у лице прокобно дрекнем:

— Живела национализација! А аутобус дрма, стење и лагано се извлачи на Савски мост.

Д. С.

Побркани сектори

ПОЈЕДИНЦИ КОЈИ ОМЕТАЈУ ПРАВИЛНО ПОСЛОВАЊЕ НАШИХ НАРОДНИХ СУДОВА

Штетан рад несавесних адвоката

Установа адвокатског реда је корисна. Његова намена и улога сада и убудуће треба да се сведе на помоћ коју адвокати пружају суду у регулисању приватноправних односа, у проналажењу материјалне истине и у заштити тековина створених током ослободилачког рата. Поготову сада, када се наше напредно судство тек изграђује, уздиже и кроз праксу ствара позитивне законске прописе усклађене са социјалним успелом и прогресом широким радних ма са града и села.

Та и таква улога адвоката треба да се огледа не само на процесима код суда, него и у контакту са народом, на сваком кораку; да васпитају делује на масе, да код њих развија осећаје правичности и свест о одговорности за недопуштени деликт или другу делатност противну друштвеном развоју.

То је битно код устазова адвокатског реда и делатност адвоката треба да се креће у тим смерницама. Али, досадашњи контакт са добрим делом адвоката показује, нажалост, да ти нису схватили своју улогу, или боље речено, да неће да схвате своју улогу, па стога раде противно уставови ради које постоје. На тај начин они не помажу судовама и народним властима, већ на, против, ометају рад судова, подривају њихов ауторитет.

Некоректности извесног броја адвоката и њихове неправилне радње у односу на странке које заступају пред судовима и другим властима нису ретке. Да се ту ради о објектној некоректности, или случајно грешки у датом моменту, преко тога би се нека-

Празан плац скупљи од најлепшег стана

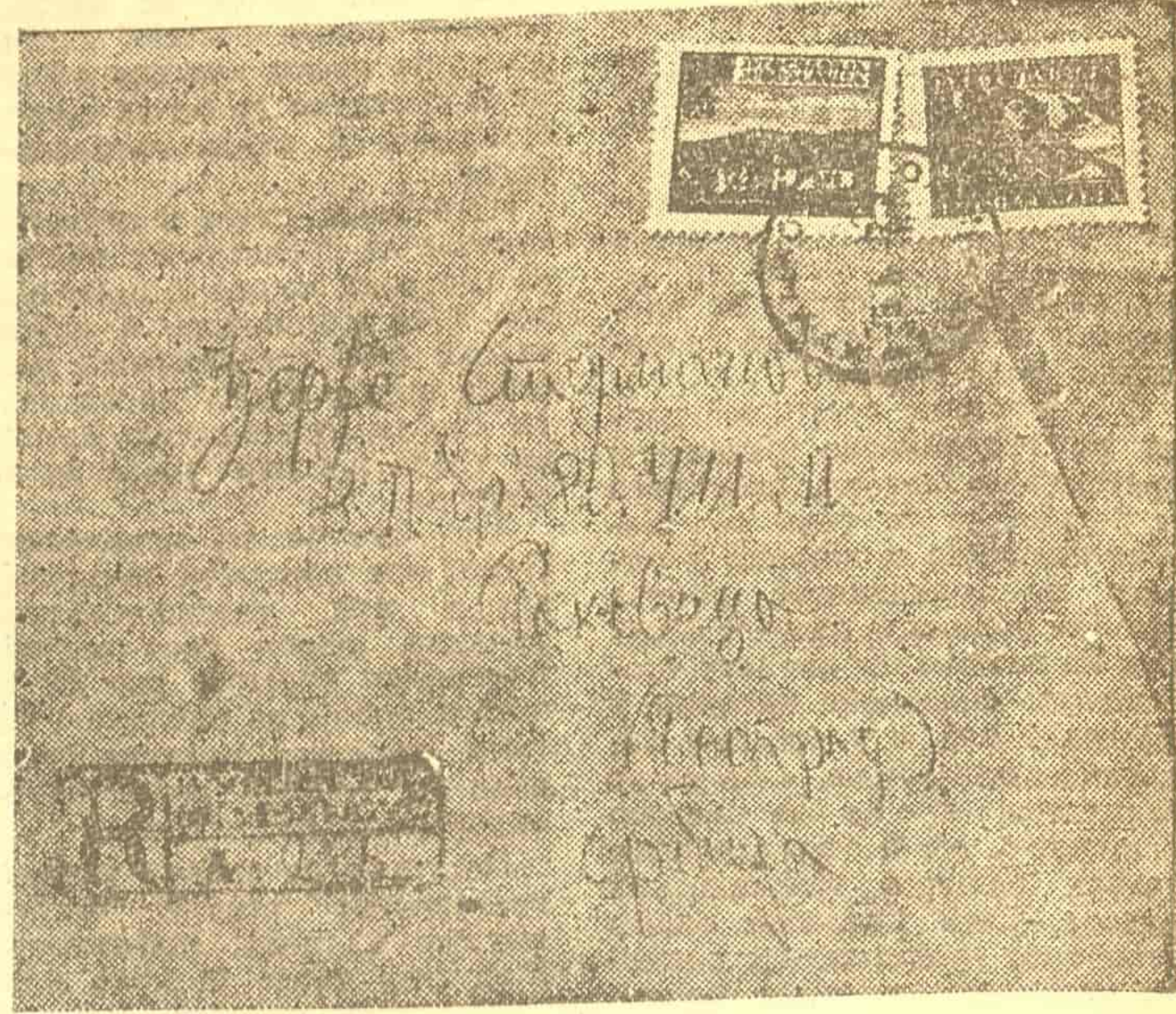
Док наше народне власти улажу огромне напоре да онемогуће шпекулите у њиховом разорном раду, још увек постоје ту и тамо људи који покушавају да на већт и окретан начин дођу до што веће зараде. Таква је случај и са Тихомиром Панићем из Београда, који је 1 августа 1945 године као закуподавац склопио уговор о закупу са Милорадом Купремановићем и Влајком Шоботом као закупцима. Овај уговор заступа претставља типичан пример шпекулације и недозвољено трговине.

Предмет уговора је потпуно празан плац у Босанској улици број 42, у величини од 200 метара чини је власник Тихомир Панић. Плац је издат Купремановићу и Шоботи у једногодишњи закуп за 18.000 динара, односно за 1.500 динара месечно. Поред тога, Тихомир Панић наплаћује од својих закупца још по 280 динара месечно на име утрошка воде, таксе итд. Улаз у плац је бесплатан, али само докле док Панић не изаде у закуп и други део плаца, када ће закупити бити дужни да плаћају и за улаз у закупљени део плаца „сразмерни део према квадратури погођеног плаца“. У уговор је стављено и да све што закупити саграде на овом плацу, остане Панићу када закупити из било којих разлога напусте плац. Кирија се мора плаћати унапред, а уговор Панић може отказати само првог маја и првог новембра у години.

Д. В.

ЛИБОЗ

Грешке које личе на саботажу

Факсимил једног од погрешно достављених писама

Навешћу само два, од иначе великог броја примера очите немарности поштанских службеника, па нека читаоци размисле да ли су за осуду: Администрација листа „Победа“, орган Народног фронта Црне Горе послала је са Петрица 2 новембра 1946 године пакет са 170 примерака листа са означеним адресама за разне устаноуе — претплатнике у Београду. На пакету је залепљено 140 динара марка и стављена следећа адреса: „Авионом—пошта Београд“. И заиста пакет је стигао пошти Београд. Али, уместо да се новине разделе установама којима су послате, пакет је неоштећен, после месец и по дана, пронађен на пошти Београд 2 међу пакетима старих враћених новина.

Или: случај са следећим писмом: Службено препоручено писмо Македонске стопарске банке, адресовано на Привредну банку Србије, са новчаним документима у износу од 7286,50 динара, прелато 4 јануара 1947 године и заведено у списак примљених препорука на пошти Куманово под Р број 280; писмо војне поште 37786 —Л Пов. бр. 15 упућено Војној делегацији при Дирекцији Београд, прелато 7 јануара 1947 и заведено у списку

препоручених пошиљака поште Куманово под Р број 30 и приватно препоручено писмо са прописно налепљеном марком и уредном адресом заведено у истом списку поште Куманово од 5 јануара 1947 под Р број 286.

Сва три ова тачно адресована и уредно прелата писма пронашао је 13 јануара службеник Штампарског предузећа Народного фронта Србије у пакету старих новина враћених од ревизора из Куманова.

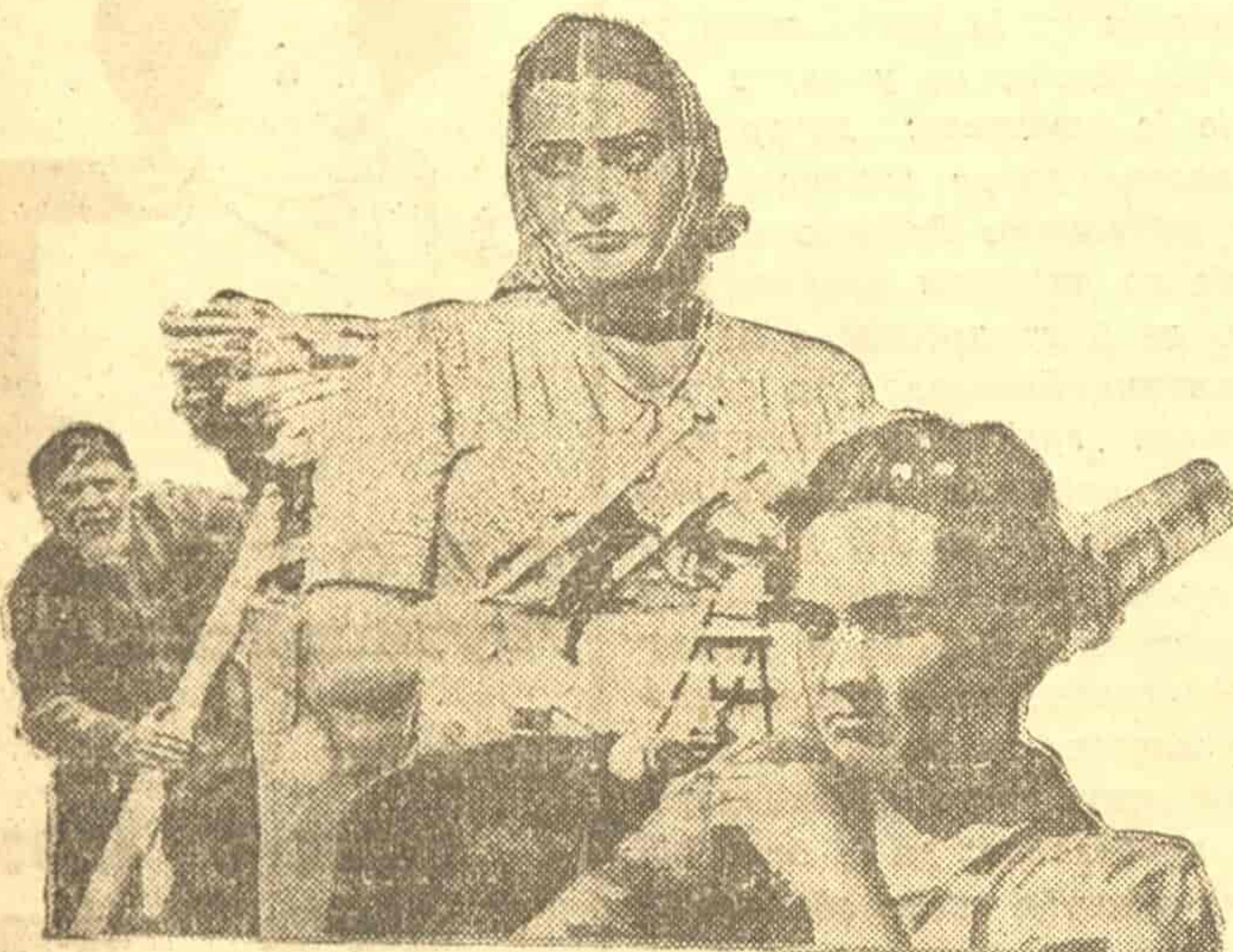
На писма је залепљена марка, за новине је поштарина плаћена у готову, поред тога је и за пренос авионом налепљена прописна марка, па ипак и пакет и препоручена писма нишли су се тамо где им није место. Не би се могло рећи да је ово учињено из незнања.

На многобројне жалбе администрација листова да претплатници и ревизори неуредно добијају новине, поште, па чак и дирекције пошта поштинских република обично одговарају: „Криво усмерен пакет“ или „недовољна адреса“. Али, овде, као што се види, није такав случај.

Ако је посрели и немарност, сматрамо да неће остати некажњена.

Милош МИШОВИЋ

УСКОРО УСКОРО БИОСКОП „РАДНИЧКОГ ДОМА КУЛТУРЕ“ ПРЕМИЈЕРА СОВЈЕТСКОГ ФИЛМА

ОСЛОБОЂЕНА ЗЕМЉА

Филм о упорним и издржљивим совјетским људима, који су обновили и изградили своје уништене домове и колхозе

Уметнички руководилац: А. МАЧЕРЕТ
Режија: А. МЕДВЕДКИН и А. ЦАЛИШВИЛИ
Музика: С. ПОТОЦКИЈ
У гл. улогама: В. ВАНИН, Е. ЦЕСАРСКАЈА

суђење, наводећи да његово присуство пред судом отежава положај његовом браћанину. Другом приликом, тај исти адвокат, пред истим судом, дајући завршну одбразу окренуо се публици уместо суду и почео да држи политичку говораницу, која нема везе са предметом суђења. Доцније, г. Јоксимовић је давао лажан материјал шпијунима о нашем судству.

Такође и Војислав Обрадовић, адвокат из Смедерева, да би омаловажио наше народне власти и да би на недопуштен начин дошао до зараде, рекао је страници да су данашњи закони такви да ће ова у погледу наследства бити бесправљена, ако се на време на осигура. Никола Ристић, адвокат из Београда, у истој намери, жалећи се Врховном суду Србије тражио је изузеће целог Окружног суда, наводећи да је тај суд догас неправилну пресуду по једном бракоразводном спору по сугестији једног судије Окружног суда.

Још безобзирнији у својој делатности је адвокат Милорад Илић, који је у жалби дословно рекао ово: „Ево каква је ситуација данас, каква је код нас: стоку, жито и остали инвентар дижу људи без питања, дозволе, овлашћења. Краду, носе и прете. Оставили су нас без игде ичега. Навалили су шакали и носе.“

Интересантан је случај и Милоша Божовића. Он није користио правно средство кад суд није прихватио његов неуместан предлог, него је галамио у суду и отрчао код министра правосудја да тужи суд. Младин Поповић, адвокат рекао је страници, коју заступа да ће она сигурно успе.

ти, јер, да он има „везе“ са судијом који одлучује по тој ствари. Димитрије Ристић, наплаћује је од једног сиромашног сељака 2700 динара што му је написао најбичнију грађанску тужбу.

Други опет адвокат у жалби на виши суд назвао је првостепени суд Париском конференцијом у којој се врши надгласавање; трећи, да би дошао до новца оставио је сељака на улици, а он дошао код јавног тужноца, па моли да се пусти из истражног затвора лице противу кога се води истрага, како би притвореник „бар за три дана“ могао да оде на неку свадбу. Ето, то су интереснице адвоката, а да не говоримо о оних адвокатима, који пред судским вратима остављају странке, којима су врата народног суда широко отворена, а они улазе да би тобож имали више утицаја на суд. И тако даље...

Шта све ово значи? Значи, да добар део несавесних адвоката не бира средства, да би омаловажио суд и да би подривао ауторитет народних власти. Овај уместо, да буду помагачи судова, под фирмом адвокатуре, раде противу судства, као основне тековине ослободилачког рата и на тај начин обезбеђују себи удобан живот.

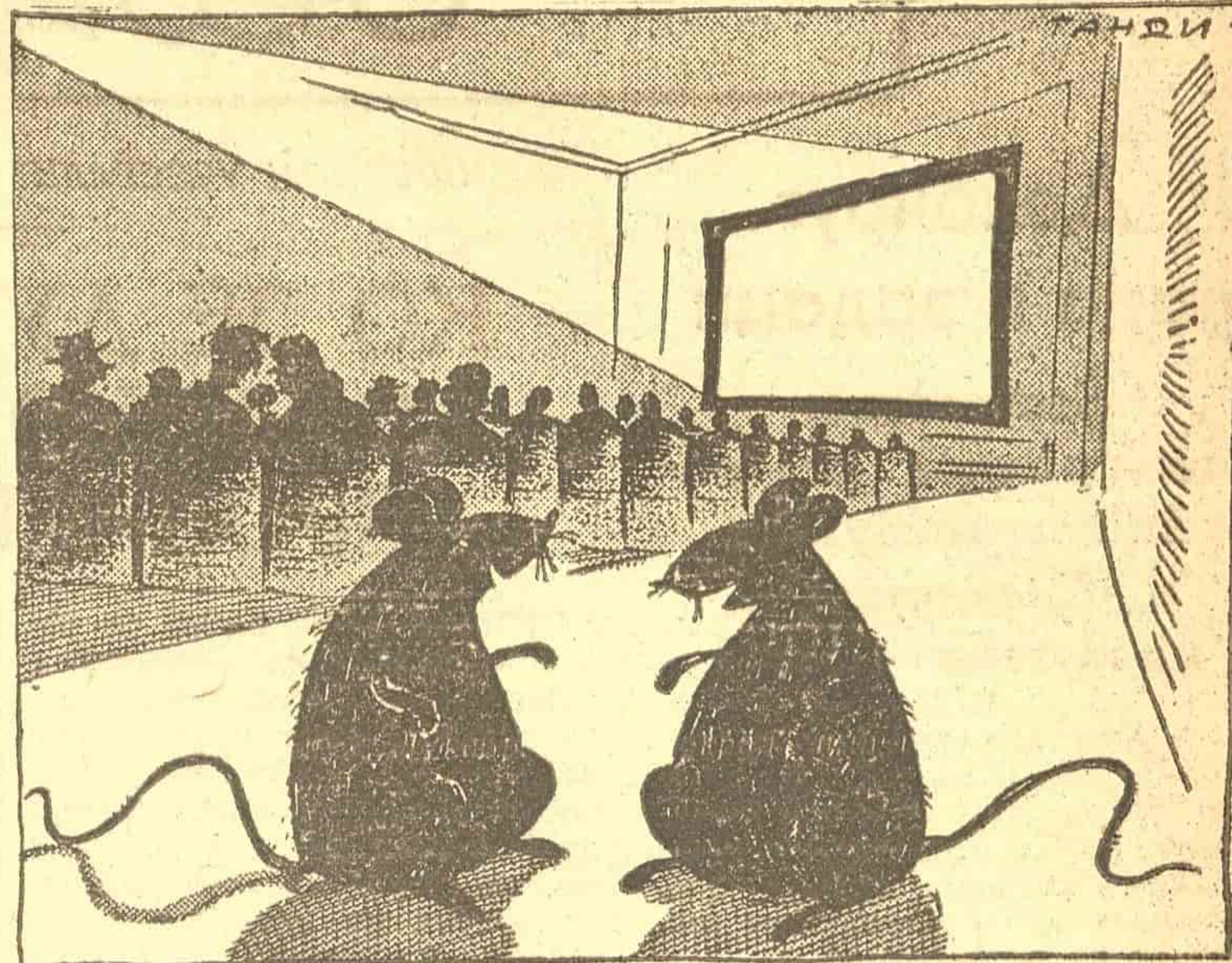
Овакве појаве су непожељне и на њих треба обратити озбиљну пажњу. То је дужност не само народног судства него и сваког свесног појединца. Јер, народ и народне власти неће и не могу трпети отворене непријатеље, експлоататоре туђег рада и разбјаче друштвеног успона у изградњи и обнови земље.

Драгић Р. ВЕСКОВИЋ

ВЕЩИНЕ

Културни пацови

У биоскопу „Луксор“ и „Београд“ има пацова које нико не уништава...

— Сад је време да променимо локал пошто смо овај филм гледали већ неколико пута.

Смеју ли се грађани обмањивати

Просветни отсек Четвртог рејона заказао је на три дана раније биоскопску претставу за народ. Претстава је требало да се одржи 24 о. м. у 5 часова по подне у школи број 20 уз улазну цену од 5 динара. Учитељи су о томе обавестили ђачке родитеље и друге грађане, а Треће насеље је било излепљено и плакатима.

Дошло је време приредбе, грађани су се окупили и смрзавали се пред вратима сале, а из Просветног отсека нико није дошао. Грађани су се обратили телефоном и речено је да публика треба да се смести у салу. Уз то је додато да ће претстава бити бесплатна, те је број публике удвостручен. Пошто у школи раде аналфабетски течајеви, остали су и полазници да виде претставу. Међутим, приређивачи се и даље нису појављивали. На поновно телефонирање одговорено је да је камион са апаратуром и особљем већ на путу. Старији свет је почео да се разлизи, али су омладинци и деца и даље пунили салу. Прошло је и 6 часова и најзад је учитељ школе, бојећи се за децу, саопштио да неће бити претставе. И није погрешно, јер се из Просветног отсека ни касније нико није појавио, нити се интересовао о сакупљеној публици.

Како да се тумачи овај некултурни поступак појединих службеника Просветног отсека Н. О. Четвртог рејона?

В. ПАУНИЋ

Фронтловци крипикују

Путовање једног шпорета

Судија Чедо Живановић напустио је да му његов рођак из Смедерева упути купљени шпорет. Шпорет није он сам куповао, те није ни знао како изгледа, али је обавештен да му је упућен за Београд 5 јануара Товарним листом број 16. После петнаест дана, шпорет је и стигао на железничку станицу и одатле упућен, но не судији Живановићу, него сасвим другом лицу. А ево какав је пут прешао док се најзад нашао код правога власника.

После уговара у Смедереву, шпорет је стигао на станицу Мала Крсна и ту је скинут без икаквог разлога. Како је товарни лист без обзира на то стигао на београдску железничку станицу, да би се „дужност извршила“, магационер железничке станице и други „надлежни“ службеници упутили су судији сасвим други шпорет. После неколико дана дошао је службеник са железничке станице, рекао да је Живановићу послат грешком туђ шпорет и затражио да га овај о свом трошку врати на станицу. Живановић је платио 100 динара за пренос до станице и затражио да му се преда шпорет који му је упућен

по товарном листу број 16. Службеник му је понудио неки сасвим стари шпорет који није био његов. Живановић је био упоран и тражио да му се преда ствар која је стварно његово власништво. После истраживања, на изненађење судије и чиновника, установљено је да је шпорет негде одлукао; предао је неком другом лицу на товарни лист број 18, тамо негде код Цареве Ђуприје. Но ни на означеној адреси није пронађен. Тек после неколико дана, стигао је железничким камионом пред стан Живановића прави његов шпорет. Био је читав; додуше мало гарав, јер ко зна какву је судбину доживео за 20 дана путовања, али што је главно — био је његов.

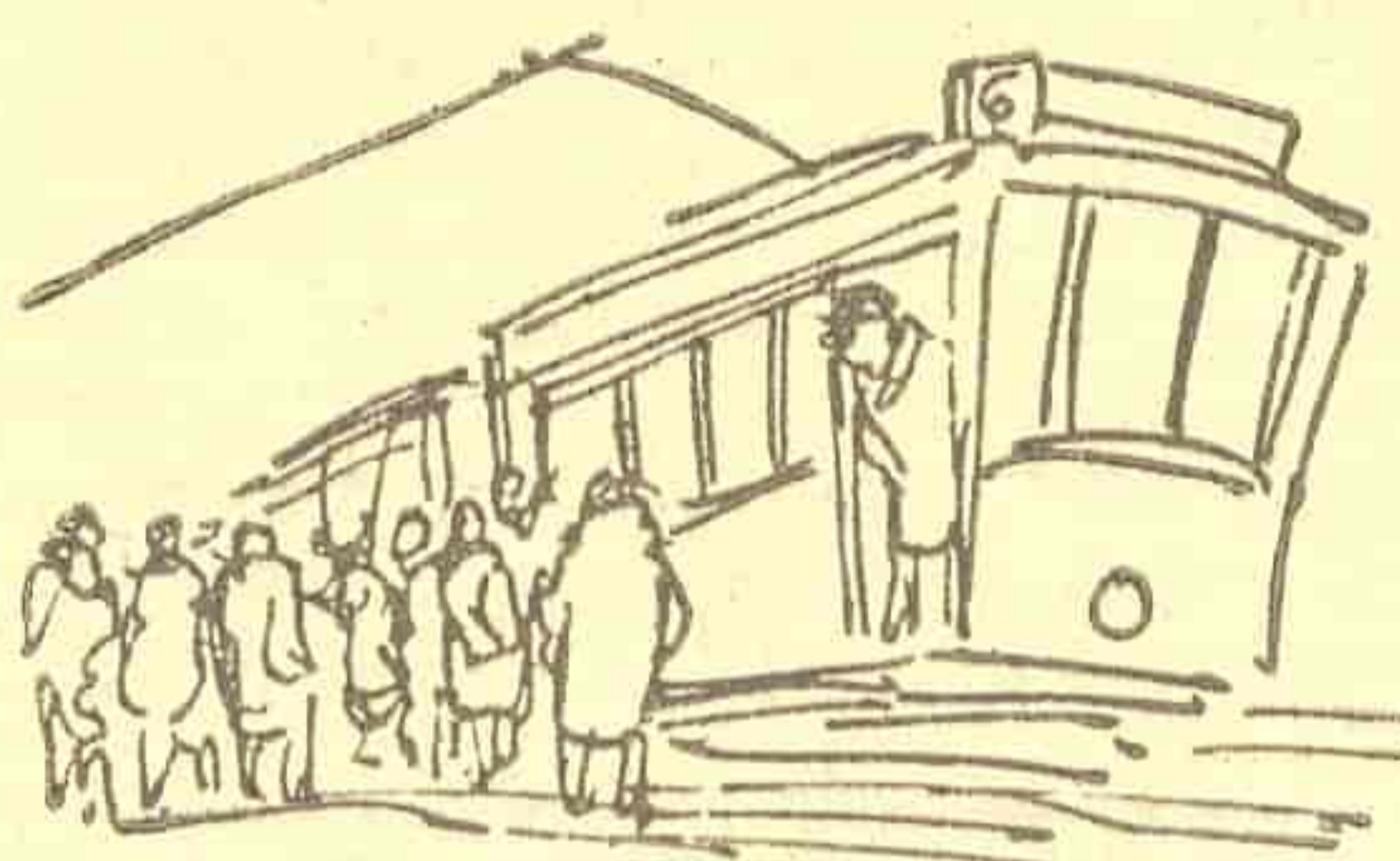
Живановић је платио превоз једног шпорета од станице до куће и од куће до станице, али за довоз свога шпорета није платио ништа. Нико му ништа није ни тражио и питање је ко је те трошкове накнадио. Да ови трошкови нису могла отићи на рачун државе? Требао би испитати до које је кривица за ово и како уопште долази до оваквих грешака.

Драгић С. ВЕСКОВИЋ

Je ли проблем трамваја број 6 вечит?

Преко „20 октобра“ дато је много предлога по питању трамваја број 6, али до данас ни један није узет у обзир. Не само да се тим предлозима не обраћа пажња, него је још учињено и нешто што је проблем компликовало.

На пренатрпаној полазној станици за „шестицу“ створена је и полазна станица за трамвај број 7. Тако је поремећен и онај ред који су грађани самоиницијативно стварали. Тако, ако грађани чекају „шестицу“ да би ишли до Каменића, а наиђе трамвај 7 који такође иде до ове станице, настаје претрчавање у ред за „седмицу“ и ствара се ужасан неред. На оном малом простору становници Гробљанске улице једва добијају место. Пролазници још морају да заобилазе редове и бивају ка-

жљавани, а уз то постоји и опасност да дође до саобраћајних несрећа.

Младен БАЛАБАН

„Шта Београд пева“

Ушла сам са другарицом која је хтела да купи ноте за песму из народноослободилачке борбе „Смрт комсомолца“. Тражила смо свуда по радњама и музичким магацинима и најзад су нам у једном магацину извадили из излога последњи број.

Узела сам да прегледам, па како не знам да свирам те ноте не интересују, окренула сам задњу страну. Писало је: „Шта Београд пева“ и као прво:

Кикирики, свинг, први македонски шлагер
Карамба, прва Српска румба сем тога у штами:
Сладолед, песма и шлагер
Хавајски сан, песма и шлагер
Демпинг шлагер, медиум свинг.

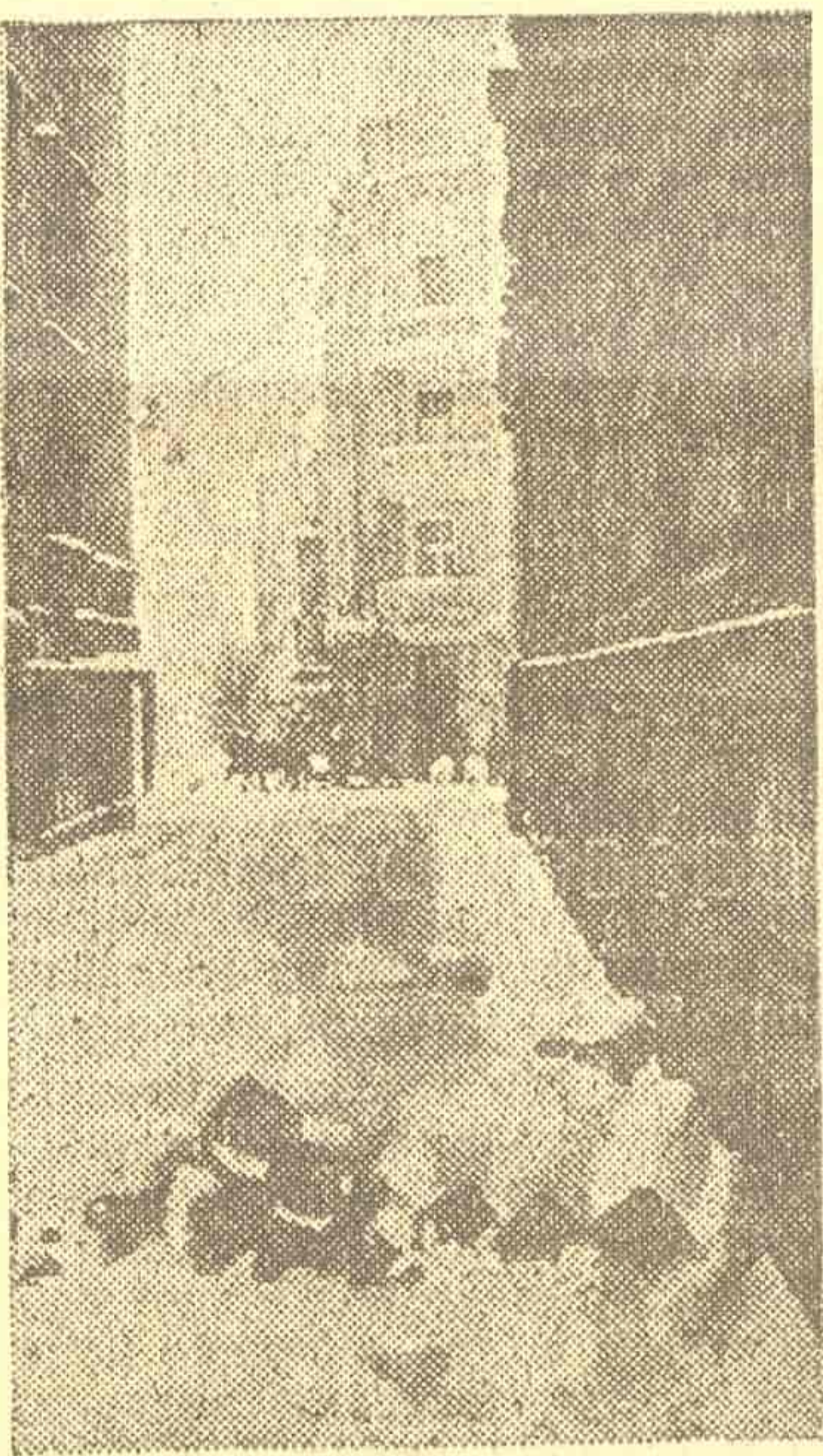
Све ове песме не само да Београд не пева, него сумњам да их ма ко пева. Тако прву српску румбу и први македонски шлагер нико и не зна и не чује ни у Србији ни у Македонији. Зашто се онда те песме тако зову најбоље зна издавач Југотон-Лазар.

Јелена СТАНИМИРОВИЋ

И за ово неко мора да одговара

Иза Хипотекарне банке, у улици Лазе Пачуа, леже две веће гомиле оксигенских боца, изложене већ скоро недељу дана зимским непогодама. Без обзира коме су поверене на чување, боце су народна имовина и не сме се дозволити да се, због нечије немарности, на овај начин упропаштава. Или, можда, онај коме су поверене, сматра да ће

дебео слој снега, који је покрио боце, сакрити и његову одговорност.

Оксигенске боце пропадају на снегу и невремену

Милан БУДИМИРОВИЋ

„Експедитивност“ поште за Кијево

Радници у каменолому „7 Јули“, који су претплаћени на лист „Рад“ и добијају га поштом, примају лист са закашњењем од неколико дана, иако је Кијево удаљено од Београда свега 15 километара. Број од 10 о. м. ни до данас није добијен, а у прошлој години стигло је 8 бројева мање него што је претплаћено. Ни са осталом поштом не иде ништа боље. Поједина писма из Београда путују до Кнежевца и Кијева више од недељу дана.

слушалицу, помињући буџет, курира, неког четрдесетогодишњег поштанског службеника, не дозвољавајући никакве примедбе. Принудила нас је да се обратимо дописом преко листа, али не њој него надлежним руководиоцима који треба да испитају и утврде ко је крив за неодговоран рад појединих службеника на пошти у Кнежевцу или Београду и одакле потичу наведене грешке.

Милан БУДИМИРОВИЋ

Да ли отварање и затварање радњи зависи од воље њихових власника

У пролазу кроз београдске улице на многим вратима трговачких радњи могу се видети педуље: „Враћам се за десет минута“, „Одмах се враћам“ и слично. Наравно, да на њима нема ознаке у које су време написане и тако онај који има потребу да нешто купи у тој радњи, може да чека и цео дан, а да се сопственик радње не врати.

Исто тако у зимским данима многе радње остају преко целог дана затворене. Ово је било нарочито упадљиво на дан 21 о. м. у улици Булевар Црвене армије. Ретко која радња је била отворена.

Питање је како се дозвољава тако неодговорно пословање појединих трговаца. Постоје законски прописи који одређују када радње имају бити отворене и нико нема право да те прописе самовољно крши. Савесни трговци морају да

се држе свих издатих прописа, па и прописа о отварању радњи. У противном, сваки би могао да оставља педуљице, држи затворене радњице итд. а треба се онда упитати зашто заузимају локале ако их не држе отворене и зашто на тај начин уносе пометњу у снабвевање грађана. Треба обратити пажњу на свако кршење прописа о радњама и забранити самовољно нашоње у раду појединих трговаца.

Д. ПЕРИЋ

Милосрђе „милосрдне“ сестре

Отац сам седморо деце и тешки физички радник који улаже свакодневно велике напоре за обнову и издржавање своје породице.

Ових дана разболело ми се дете и однео сам га на Дечју универзитетску клинику. Како сам упослен у каменолому „7 Јули“ у Кијеву, немогуће ми је било да сваки дан одлазим у болницу и обавештавам се о здрављу детета. Рачунао сам да обавештења могу једноставно добијати телефоном. Међутим, преварио сам се. 20 о. м. затражио сам клинику и јавила се сестра болничарка. Обавештење о детету није хтела да ми да. Нису помогле ни молбе, ни објашњења да не

могу лично доћи. Она је била упорна у одбијању.

Питам се да ли вије у питању милосрђе, када се у служби држе они који не обављају своје дужности, а уз то се још зову „милосрдне“ сестре.

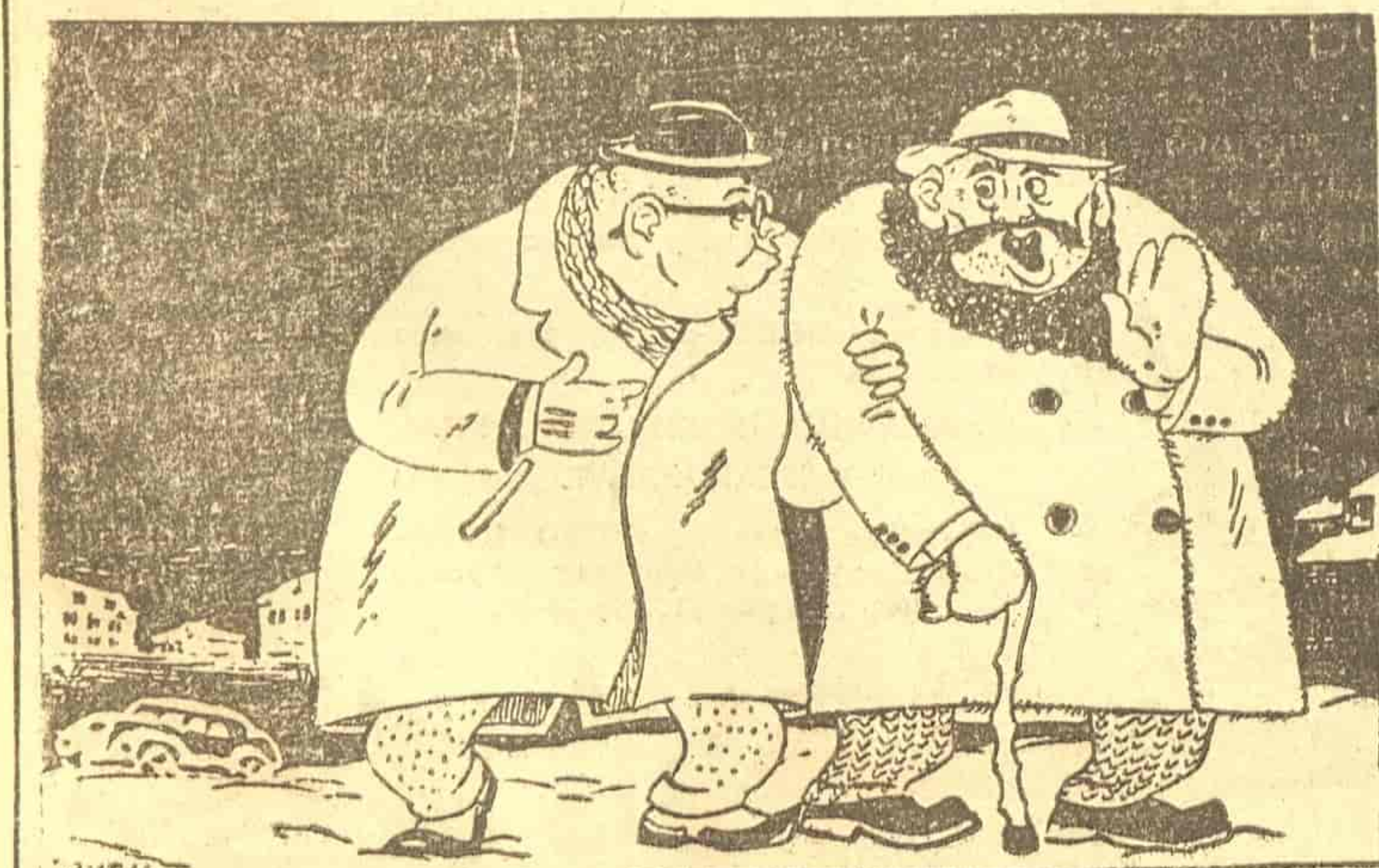
Светозар ТОДИЋ
минер у каменолому „7 Јули“

Због свега тога радници су се обратили телефоном пошти у Кнежевцу, која је надлежна да то исправи. Међутим, чиновница поште Деса Ромаков, без икакве воље за објашњавање, обасула је бујину неразумљивих речи у телефонску

Предострожност

Кодакарска дружина у Београду кажњена је принудним радом.

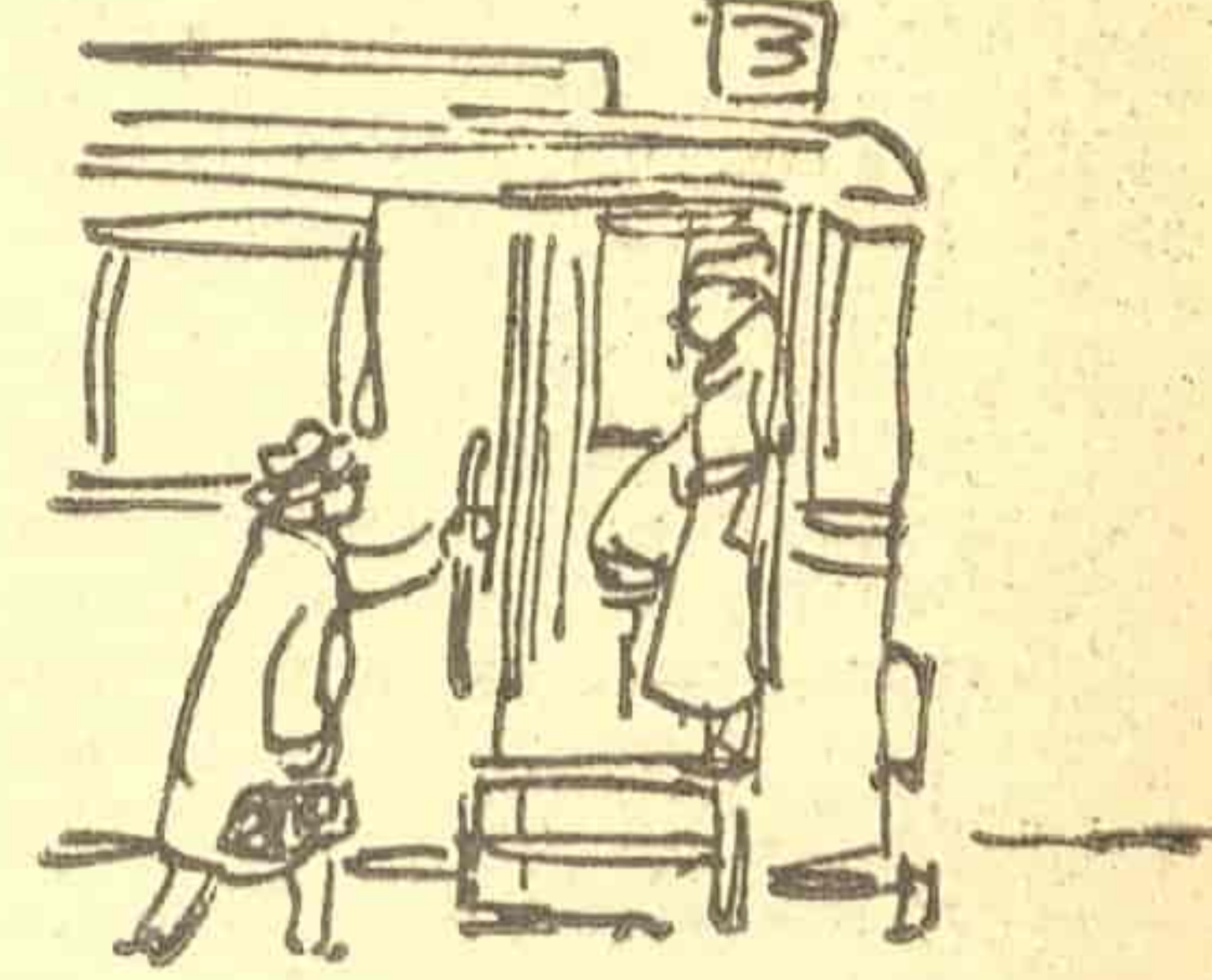
— Хајдемо на партију, може да се ухвати силна пара!
— Јок ја, за паре би ишао, ал' нећу да ухватим лопату...

За што боље одвијање саобраћаја

По нашим улицама и трговима постављене су табеле које означавају где је слободан прелаз за пешаке. Али, док је неким местима посвећено сувише пажње, на другима нема уопште контроле прелазних и грађани су изложени великој опасности. Таква је случај на углу Нушићеве улице на прелазу према „Политици“. Ту се прелазни без реда, нема никаквих ознака, не постоји саобраћај и није чудо да су овде чести несрећни случајеви.

Исто тако, на углу Дечанске улице и Булевара Црвене армије, нема никаквих знакова који би регулисали пешачки саобраћај. Ово најпрометније место, где је најшира улица и где су саобраћајне несреће честе, остало је без икакве контроле. Нарочито јада наиђе трамвај, грађани нагрну са свих раскршћа и улица и саобраћај се потпуно уочи. Шофери су опрезни, али ипак по-нено и настрада. То би се, мислим, могло лако избећи и регулисати. За то има начина. Ова је раскрсница жива као

ћи многи несрећни случајеви до којих долази услед јасног допласка лекара. А све због то-

га што лекар нема могућности да се украси у први трамвај који наиђе, него мора да чека у дугим редовима.

Предраг ДИМИТРИЈЕВИЋ

ТУБЕРКУЛОЗНИ БОЛЕСНИЦИ ТРЕБА ДА ПРИМАЈУ И КОНДЕНЗОВАНО МЛЕКО

Сопственици болесничких и дечјих карата, као и карата за труднице добијају редовно следовање млека од пола литра дневно. То је ипак довољно, али треба видети да ли се нешто може учинити да се олакша снабдевање имаоцима Б карата и то онима са најтежим обољењима, као што је туберкулоза. Ових дана је преко општег следовања млека, по картама Д-2 које су издате према деци до 15 година, издavano и кондензовано млеко и пуномасно млеко у праху.

Узимајући у обзир да је тешким болесницима у хладним данима тешко излазити и чекаати на млеко, пожељно би било да се кондензовано млеко подељује и туберкулозним болесницима. Познато је да количина млека у њиховој исхрани игра врло значајну улогу.

М. А. НИКОЛИЋ

КАКО БИ И ШТО БОЉЕ КОРИСТИО ГОДИШЊИ ОДМОР

Настаје друга година у којој ће наши радници и запослени моћи да користе свој годишњи одмор, који ће им дати снаге за нове напоре у раду. Нека предузећа стварају планове како да најбоље омогуће коришћење одмора за своје службенике, а исто тако и појединци се припремају да што боље искористе своје дане одмора. Међутим, још увек није могуће свима да дане одмора проводе ван свога места рада и боравка из материјалних разлога.

Сматрам да би за то требало предузети нешто слично кредитирању које је Градска штедионица извршила за снабдевање огревом. Тиме би се сваком службенику створиле могућности да најповољније користе своје одмор, уз неопходне отплате Штедионици.

А. М. К.

ПОВРТНО СЕМЕ

Првостепенно, квалитетно и чисто у кесицама са најширим жигом добијете код

Савезне семенске централе - „Емул“

Гарантујемо сорту, квалитет и чистоћу

Потражите, обратите се својим задругама, да на време извршите нарукубу

КОМУНАЛНИ ПРОБЛЕМИ

Београда

ПОВОДОМ УЧЕСТАЛИХ КВАРОВА НА ВОДОВОДНИМ ИНСТАЛАЦИЈАМА

КО ЈЕ ДУЖАН ДА ПОПРАВЉА ВОДОВОДНЕ ИНСТАЛАЦИЈЕ ПРОПАЛЕ УСЛЕД ХЛАДНОЋЕ

Током зиме десно се велики број замрзавања кућних водоводних инсталација, а услед јаког мрза дешавају су се и случајеве загушења кућних канализационих инсталација. Услед тога су у многим зградама инсталације искључене из употребе, што знатно погоршава хигијенске услове живота, нарочито у зградама где се и канализација замрзла. У топлим дањима дешавају се у зградама, у којима су инсталације замрзнуте, изненадни изливи воде, што проузрокује кварење зидова, таваница и намештаја. У многим кућама, услед недовољне пажње власника да осигурају склоништа за водмер од мрза, дешавају се случајеве замрзавања водмера. Оправка покварених водоводних инсталација услед оскудице у материјалу, веома је отежана и скопчана је са великим трошковима.

За замрзавање водоводних

инсталација сносе већином кривицу сами власници зграда или настојници који нису посветили довољно пажње да се инсталације заштите од мрза. У зградама у којима су се водоводне инсталације замрзле и поквариле долази често до неспоразума између власника и станара, ко је дужан да кварове поправи. Већина случајева замрзавања догађа се због тога што се настојници и станари нису придржавали упутстава које је Београдски водовод у почетку зиме објавио у дневној штампи и нису у довољној мери обезбедили према тим упутствима инсталације од мрза. Упутства су била веома једноставна: за време употребе воде преко дана потребно је било да се праторије кроз које пролазе цеви бар минимално загреју, а воду да се вода затвори и испусти сва вода из цеви. Најчешће се замрзне вода у цевима услед тога што се вода увече затвори, а не испу-

шта се заостала вода из цеви. За ове кварове, као и за све остале кварове у зградама, прописао је Извршни народни одбор кућни ред у коме постоје прописи које кварове мора да оправља власник, а кве станари. Све кварове на унутрашњим водоводним објектима (казани у купатилу, резервоари и шоље у нужницима итд.) дужан је да оправља станар, пошто се кварови на тим објектима дешавају његовом непажњом. Кварове на разводној водоводној мрежи на зградама дужни су да поправе кућевласници.

Досадашњи случајеве замрзавања водоводних инсталација показали су да настојници зграда и станари не воде довољно пажње да се инсталације заштите од мрза. Често настојници зграде не умеју да чувају водоводне инсталације, нити при затварању воде пазе да се испушта сва вода из цеви. Пошто зима још траје, потребно је да се у свим зградама предузму мере да се овакви случајеви више не би дешавали. Да би се избегло замрзавање водоводних инсталација потребно је да се сви грађани придржавају упутстава које је објавио Београдски водовод о обезбеђењу и чувању инсталација од мрза.

На замрзавање водоводних цеви утицало је и низ других узрока. Београдска вода има у себи добар део речне воде и по природи је веома хладна и брзо се замрзне. Положај кућних инсталација у зградама није грађен с обзиром на поднебље у којима су зграде грађене. Пре рата нису постојали прописи како треба пазати водоводне инсталације да би биле што боље заштићене од мрза, нити се при постављању инсталација узимало у обзир поднебље. Пројектанти су постављали инсталације како им је било најјестивије, тако да се водоводне вертикале у многим зградама налазе у спољним зидовима или су окренуте према северу или према кошању. На тај начин водоводне инсталације су веома изложене хладноћи и брзо се замрзну.

На ово би требало обратити пажњу пројектантима стамбених зграда које ће се изградити у току ове грађевинске сезоне у Београду и да водоводне вертикале у новим зградама полажу по унутрашњим зидовима и у близини димњака. Саветовања архитеката са стручњацима из Београдског водовода при изради планова такве би д принела да се водоводне инсталације у новим зградама поставе тако, да буду што боље обезбеђене од хладноће.

Делоокруг рада и задаци Београдског електричног саобраћајног предузећа и Електричног предузећа Србије

Учестале критике грађана, како у дневним листовима тако и у „20 Октобру“, упућене на адресу „Белсапа“, уствари немају никакве везе са „Белсапом“ нити се на њега односе.

Скоро свака критика која је упућена на рачун „Белсапа“ стварно се односи на „Епс“ — Електрично предузеће Србије — филијала Београд. Нарочито је падала оштра и честа критика грађана због рачуна за осветљење, било да су погрешно обрачунати или погрешно упућени, било да се не достављају на време, или чак да су једном исплаћени „Белсапу“. Такође је била упућена на „Белсап“ честа критика због квара уличног осветљења, које се не доводи брзо у исправно стање.

Да би грађани знали коме се у даном моменту треба обратити, као и на чију адресу критику треба упутити, у кратко ћемо изнети „делоокруг рада“ „Белсапа“ и „Епса“.

После ослобођења Београда, из бивше Дирекције трамваја и осветљења формирани су два предузећа: „Белсап“ — Београдско електрично саобраћајно предузеће и „Епс“ — Електрично предузеће Србије — филијала Београд.

Према томе, делоокруг рада и задатак предузећа „Белсап“ је: да превози путнике и робу возилима са електричном и моторном вучом у локалном саобраћају;

да гради и одржава трамвајске пруге и повучне објекте, електричну мрежу и остале постројења и инсталације за потребе трамвајског, троллејбуског и аутобуског саобраћаја.

да набавља и у својим радionicима оправља и одржава трамвајске, троллејбуске и моторна возила.

да рационалним радом и најекономичнијом употребом возача и материјала пружи грађанству најповољније и најниже тарифске ставове за превоз и да сопственим приходима осигура правилно функционисање и развијање предузећа.

Делоокруг рада и развитак предузећа „Епс“ је:

да снабдева грађанство, фабрике, предузећа, установе и надлежства у најнижој тарифу електричном енергијом за погон, грејање и осветљење;

да се стара о свим електричним инсталацијама које служе за осветљење, погон и грејање у Београду;

да се стара о исправном стању целокупне мреже уличног осветљења у Београду;

да сопственим приходом осигура правилно функционисање и развијање предузећа.

То су у најкраћим цртама задаци предузећа „Белсапа“ и „Епса“ те грађани, уколико им које од ова два предузећа треба, знати на које ће се убудуће обратити, као и које ће, ако за то буде оправданих разлога, критиковати и критику на тачну адресу упућивати.

Лазар ДЕКИЋ

Радници индустријских предузећа Карабурме ускоро ће добити уреднији и сигурнији трамвајски саобраћај

Трамваји пруге број 9 излазе на своју линију из депоа трамваја који се налази у улици Високог Стевана.

Док ови трамваји стигну на своју линију потребно им је сада пола сата, пошто морају ићи пругом број 2 до Вуковог споменика, а потом пругом број 6 преко Теразија до своје пруге.

Ово излагање кола на пругу број 9, као и њихов повратак у депо, не задовољава све потребе радника запослених у индустријским предузећима Карабурме као и становника овога краја.

Постављањем прелазних скретања на раскрсци пруге број 2 и 9 на углу улица Ђорђа Вашингтона и „29 новембра“, који се поцао од стране „БЕЛСАПА“ сада обавља и привода се крају, омогућиће да тај трамвај стигне на своју пругу з а свега 5 минута.

На овај начин, радници и намештеници индустријских предузећа Карабурме, као и становници овога краја, који

се служе трамвајем пруге број 9, ускоро ће добити уреднији и сигурнији трамвајски саобраћај.

Време које је до сада губљено на трамвајској пруги у корисном раду ан превоз путника.

Миладин ГАВРИЛОВИЋ
Ичкова бр. 1

Оштећење кабина јавних телефонских говорница

Београђани доста телефонирају. То се најбоље види из статистике Дирекције пошта у Београду. Од осам часова ујутру до осам часова увече сваких осам минута обави се просечно по један разговор из кабина јавних телефонских говорница, којих у Београду има 24.

Телефонске говорнице служе за потребе града и потребно је да њихово чување и одр-

жавање буде дужност сваког поштеног и свесног грађанина. Међутим, у последње време, случајно или злонамерно, дешавају се честа оштећења у кабинама јавних телефонских говорница: разбијање стакла, кидање слушалница телефонског апарата, скидање слушалница у кабин, крађе и понаво телефонског именика, демолирање кабина итд. Крајем прошле године разбијена су врата са кабине на Вождовцу, а из кабине која је смештена на улазу у Калемегдан, однет је цео телефонски апарат. Свакодневна је појава да кабине служе као корпе за отпатке и да се у њима слаже разноврсна нечистоћа, нарочито у предграђима града.

Због свега тога дошло је у питање подизање и одржавање јавних говорница, јер се расположива залиха телефонских апарата и делова смањује услед честих оправки. Како је очигледно да се ту ради о актима несвесних и злонамерних елемената, то се апелује на грађанство и антифашистичке организације да будно пазе на сваку штеточину, која на тај начин руши народну имовину.

Последице неблаговременог снабдевања огревом

У току летњих месеци прошле године предузеће „Огрев“ успело је, и поред разних тешкоћа да, за потребе установа и државних надлежстава, увезе велике количине мрког угља и то бољег квалитета. Али, нажалост, врло мали број предузећа и установа узео је овај угљан. Да би се та огромна количина како-такто спасла јер се услед дугог лежања по стовариштима почела пали „Огрев“ је решио да угљан стави у слободну продају. За кратко време угљан је био распродат.

Дошла је зима. Услед елементарних тешкоћа дозов је доста

опао. Она мала количина којом се располагало била је намењена за потребе домаћинства. Међутим, надлежстава и установе које се нису благовремено снабделе тек сада траже огрев. Природно је, да им се мрало изићи усусрет, јер би од тога трпео читав привредни и друштвени живот.

Ова појава, управо немарност, погодила је многе грађане и посебно само предузеће „Огрев“, које је претрпело и материјалну штету због дугог држања угља по стовариштима.

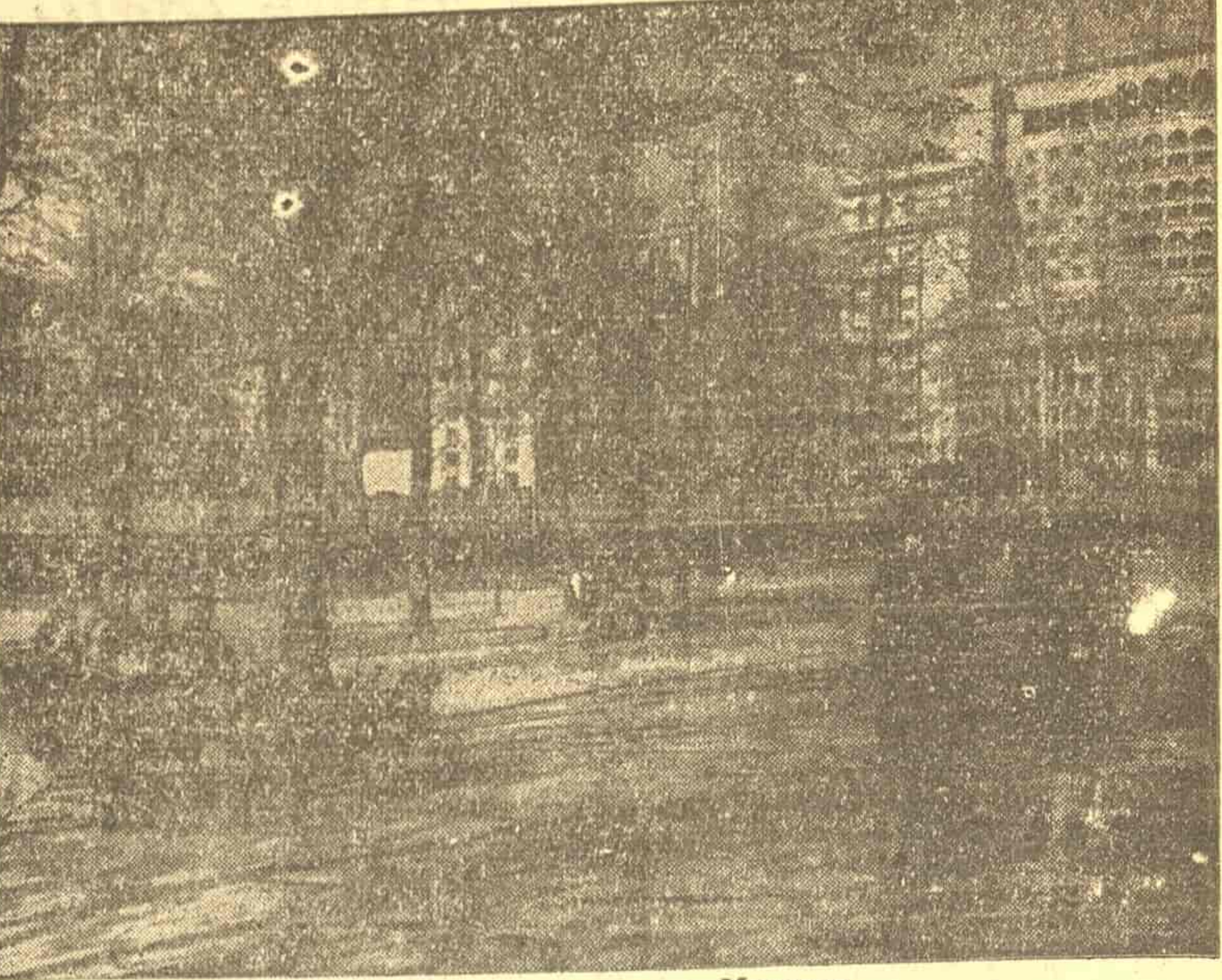
За идућу годину надлежни би требало да поведу више рачуна о благовременом снабдевању огревом својих предузећа, како се не би поново догодила иста појава.

Данашње стање угља на београдским стовариштима није задовољавајуће. Услед необичног размаха индустрије која захтева и велике количине горива, потребе грађана тешко се могу задовољити, јер је довоз угља због снега опао. Уосталом, грађани су на време још у току лета прекрштали упозорени да се благовремено снабдеју огревом.

★ ЖИВОТ И РАД У СССР ★

Вршкови и изградња у СОВЈЕТСКИМ ГРАДОВИМА

Разговор с министром комуналног газдинства РСФСР В. И. Говорновим

Александровски парк у Москви

У Москви је ту скоро завршила свој рад Свевруска конференција по питањима „зелене изградње“ у градовима и радничким насељима РСФСР. У раду конференције узели су учешћа трудбеници вртарско-парковског газдинства и истакнути совјетски научници доктор пољопривредних наука Вјехов, познати стручњак за цвећарство доктор биолошких наука Василијевска, доктор биолошких наука професор Култијасов, руководиоци катедара у институтима и академијама професори Красински и Георгиевски, претставници сапитетско-лекарских установа, Академије архитектуре итд.

Конференција је проучила питања даљег унапређења совјетских градова и обележавања путеве великог развоја вртарско-парковског газдинства које су немачки фашисти за време своје несреде били уништили. У разговору с пописником Совјетског информативног бироа Министар комуналног газдинства В. И. Говорнов је рекао:

У својем сталном старању о благостању становништва, совјетска влада увек је посвећавала и посвећује велику пажњу што бољем комуналном уређењу совјетских градова и, између осталог, питању даљих развоја на проширењу градских површина под зеленилом. Чак и у тешким годинама Отаџбинског рата тај рад није престајао. Године 1944, на пример, државни расадници дали су комуналном газдинству 3,2 милиона садница.

У годинама совјетске власти површина под зеленилом у РСФСР шестоструко је порасла у поређењу са стањем пре револуције. Данас у многим областима и крајевима РСФСР (Ставропољски крај, Свердловска и Саратовска област) на једног градског становника долази преко 12 квадратних метара зеленила. Рат је озбиљно погодио градско комунално газдинство, нарочито у областима које су биле поднеле страхоте немачке окупације. У Лењинградској области, на пример, терени под зеленилом смањили су се за време рата десетоструко. Штета коју су немачки фашисти нанели „зеленој изградњи“ само на територији Руске Федерације износи 3.200.000.000 рубаља.

Совјетски људи мораће да у-

тросе велике напоре за обнову свог градског газдинства и стварање нових вртова и паркова. Не постоји, међутим, никакве сумња да ће тај задатак бити успешно решен. Према новом петогодишњем плану површина под зеленилом на сваког становника повећаће се за 50%. Знатно ће се развити и унапредити декоративно оформљивање вртова и парковских објеката (цветњаци, беје).

Године 1944 и 1945 извршени су врло обилни радови на стварању нових паркова. Лењинград је добио, на пример, два врло лепа парка који укупно заузимају површину од 160 хектара. У истом временском размаку у Москви је створено 67 нових скверова и булеварна. Прошлог лета отворени су нови паркови у Курску, Архангелску и другим градовима. Наредом с тим радом у градским рејонима, многе се ради и на допуну у ред парковског газдинства по предграђима. Реч је о стварању „зеленог појаса“ око сваког совјетског града. На сваког градског становника долазиће најмање 150 до 200 квадратних метара шуме у предграђима.

Државна се неуморно стара о проширењу и што бољем уређењу зелених површина у градовима. Према плану за 1947 годину, само у Руској Федерацији даће се за ту сврху кредит у износу преко 100.000.000 рубаља. Предузимају се све мере за механизацију процеса засађивања шума. Само Стаљинградска специјална машинице - тракторска станица за засађивање шума извршила је у току три предатне године радозе на површини око 4000 хектара.

Само становништво узима активни учешћа у стварању зелених површина по градовима и насељима. Довољно је рећи да је 1944 године становништво у 85 градова добровољно дало за ту сврху 750.000 радних дана, а 1945 године — двапут више.

— Неће проћи ни пет година, — каже на крају министар Говорнов, — а у градовима РСФСР биће потпуно обновљене предатне површине под парковима, скверовима, булеварима итд. Заједничким напорима совјетских људи градови и радничка насеља Републике постаће лепа и живописна, још уређенији него што су били пре рата.

ПРИРОДА И ЛУДИ

Иљинова књига «Природа и људи» говори о раду човека који претвара природу у средство свог напретка, о дугим рату човека против природе, о рату који је трајао хиљадама година.

Мајсторским стилем Иљин прича о преобраћавању пустиње у зачијалу жита, о стварању биљака и жита, тња, о судбини Волге, Каспског Мора, о обуздавању река, о планинама и људима...

Издање НОПОК-а, Београд, цена 36 динара.

КЊИЖАРИМА УОБИЧАЈЕНИ КЊИЖАРСКИ РАБАТ.

Поручбине слати на «НОВО ПОКОЛЕЊЕ», улица Народни фронт 100, телефон 21-772; 29-300

КУЛТУРНИ ЖИВОТ

СТВАРАЊЕ КУРСЕВА

за стручно уздизање позоришних дилетантских група

Не прође ни једна недеља, а да за то време није наступило које културно просветно друштво или каква драмска екипа са позоришним комадом. Врло често се дају приредбе у овом или оном рејону Београда, играју се једночинке на приредбама различитих установа. Позоришне претставе приређују се свуда, велики број људи учествује у њиховом извођењу а још већи је број гледалаца. Позориште је постало саставни део културних потреба људи. Нарочито је значајно у развоју интересовања код људи да је све већи број интересована за глуму. Наши људи су почели да играју по позориштима, а наше народне масе са све већом љубављу посећују позориште.

Али, заједно са развојем интересовања код људи за позориштем не подиже се и квалитет претстава, не развијају се дилетанти у довољној мери да би у једном временском размаку могли постићи веће домете као извођачи. Скоро при свакој позоришној глуми постоје таленти, али то није довољно ни за развој саме дилетантске екипе нити за развој самих талената, ако они не добију основна знања из позоришне уметности, ако не науче правилно занат-глумљења, ако не знају шта значи позоришна, са свим њеним примитивима и задацима.

Можда, стога и многе претставе не испуњавају своје задатке како треба, јер је извођење слабо, јер има више ди-

летантског штимунга. Има претстава на којима глумци говоре истим гласом, сличним гестикулацијама, где се једва распознаје ко је шта, тако да је и поред великог труда и љубави извођача квалитет претстава лош, а труд узалуд бачен.

Свако позоришно дело носи своје особености, своју идеју, проблематику који траже многоструко улажење у типичности дела. Али, да би се све успешно остварило на позорици нужна су основна знања за правилно схватање позоришног дела, да би извођач могао дубље да разуме проблематику дела. Зато је потребно да извођачи познају у основним линијама развјат и задатак позоришне уметности, да познају карактер претстава и сложеност извођења позоришног дела. Једном речју, сваки извођач при позоришним екипама или групама мора да је начисто с тим да игра на позорици није само игра која забавља извођача и гледалаца већ и велики одговорни посао на васпитању људи и њиховој културној изградњи.

Мора се уједно споменути да је за правилно постављање позоришног дела веома важна глума, јер од ње зависи уметничко уобличавање дела на позорици. Код нас, по свим крајевима Београда, играју раднички, чиновнички, ђаци који мање-више не знају шта значи глумити јер докле нису никада глумили и због тога врло често у глуму уносе и театарности, и површности, јер им

нико није ни показао, а још мање објаснио, значај и величину глуме у позоришној игри. Сваки покрет у извођењу на позорици, мимика лица, интонација гласа, све то на позорици носи своју специфичност која обележава и карактерише једно лице. У глуми постоје многострукости: изражај. Наравно, умногоме условљени талентом и способношћу извођача, али у сваком случају и глума се учи као и многе друге уметности.

Када би се још истакао значај правилне дикције, која је нарочито рђава код многих извођача, ако се набацн само да је познавање сцене шминке исто тако важно, може се видети да се пред све извођаче из свих драмских екипа, група и рејонских позоришта поставља озбиљан задатак учења и сторије позоришне уметности и књижевности, учења глуме и речације, дикције шминке, све оно без чега се не може постићи квалитет извођења.

Редитељи који постоје при свакој дилетантској групи због ограничености времена и брзине припремања позоришних дела никада не могу довољно систематски да развију рад са члановима дилетантских екипа, које би их квалитативно подигао. Стога би оснивање курсева за све чланове културно-просветних група Синдикалног већа, рејонски драмских екипа или група, рејонских позоришта омогућило квалитативно подизање извођача.

Курсеви би се могли образовати за културно-просветна друштва, за дилетантске групе или рејонска позоришта. Наравно, курсеви би се могли организовати на неколико места у Београду да би се слушаоци могли што лакше окупити. Предавачи на овим курсевима углавном би могли бити чланови Народног позоришта и наставници драмских студија, који би својим искуствима и знањем могли да помогну да курсевци добију већи значај и вредност.

Курсеви за извођаче-дилетанте су неопходни, јер само преко њих може се подићи квалитет извођења драмских екипа, пошто само квалитативне, добре групе могу постићи свој циљ и истински лужити културној изградњи широких народних слојева.

В. ПАСКАЉЕВИЋ

Књижевно вече у Петом рејону

Приређивање књижевних вечери по рејонима претставља једну од обавеза културно-просветних рејонских одбора ма да се врло ретко књижевне вечери организују иако за то постоје услови и могућности нарочито у овој зимској сезони.

На књижевној вечери у Петом рејону Велибор Глигорић дао је приказ рада напредних књижевника пре окупације Југославије који се углавном развијао у борби против старих укорених форми назалних књижевника против меланхолично-романтичне поезије, надиреализма и декадентног садржаја. Велибор Глигорић је у току предавања истакао да су наши напредни књижевници били без икакве подршке, спутавани и гоњени од ондашњих властодржаца, подносили велике жртве у борби за праву реалистичку књижевност и истинску културу. Говорећи о књижевницима пре рата, Велибор Глигорић нарочито се задржао на раду и делатности Чедо Миндеровића као књижевника.

После Велибора Глигорића Чедо Миндеровић је прочитао неколико нових песама и два своја рада у прози.

Руководство културно-просветног рада по рејонима не би требало да дозволи а да не организује књижевне вечери бар једанпут месечно по својим рејонима или насељима уколико пре што је интересовања код народа за књигом све веће. Ради што бољег разматрања могућности приређивања што већег броја књижевних вечери по рејонима и насељима, згодно би било да се културно-просветни одбори рејона повежу са удружењем књижевника Србије и да израде план одожавања књижевних вечери по читавом Београду.

Нове књиге

Хенрик Ибсен: НОРА, издање «Просвете», хирилицом, стр. 114, цена 14 динара.
Н. Н. Семјонов: САГОРЕВАЊЕ И ЕКСПЛОЗИЈА, издање «Просвете», хирилицом, стр. 37, цена 5 динара.
В. Корољенко: ДЕЦА ПОДЗЕМЉА, издање «Просвете», хирилицом стр. 73, цена 5 динара.
К. Корњилон: ПСИХОЛОГИЈА, издање «Просвете», хирилицом, стр. 150, цена 20 динара.
Стеван Сремач: ВУКАДИН, издање «Просвете», хирилицом, стр. 224, цена 28 динара.
С. Фрумоз: КАБЕ И ЊЕГОВЕ ПЕДАГОШКЕ ИДЕЈЕ, издање «Просвете», хирилицом, стр. 49, цена 6 динара.

ФИЛМ

ИНОСТРАНА ШТАМПА о филму „Камени цвет“

ФРАНЦУСКА

»Ле Паризјен Либерс«
Са радозалношћу смо очекивали руски филм у бојама »Камени цвет«. Он је био за нас пријатно изненађење. Коначно, то су уметничке боје. Режијер Путшхо створио је прекрасну галерију ликова. Путшхо стварању природе у целини у студију и систематског искоришћења рефлектора у боји, који дају лику, коси и трави плаве, зелене и прене одбелске, изградио је средину која је ближа цртаном него реалистичном филму. Многе сцене у шуми и колиби у леталима сеоске свадбе, несумњиво спадају у најлепше које је до сада дао колорисаји филм.

»Орор ди Сјад-Ест-Нисс«

»Камени цвет« је стварни триумф совјетске кинематографије. Филм је режирао велики Режијер Александар Путшхо. То је филм у боји и не може се, не видети га, замислити сва она нежност нијанси, која се мења на платну, у сагласности са сценарима и осећањима личности филма.

»Фрон Насионал«

Лепши филм »Камени цвет«, који нам симболично предаје дух урале легенди, очарана нас својим оживљеним фолклором.

»Патриот де Нис е ла Нувел Републик«

Филм претставља једну целину. Боја, са којом се спаја музика чаробне свежине, извиредно одговара легендарној теми симболичног карактера, у потпуности прожетог поезијом специфичног руског фолклора.

ИРАН

»Сетарс«

Филм »Камени цвет« садржи у себи низ дивних сцена са моралном, друштвеном, а такође и политичком темом. Овај филм садржи све особине великог филмског дела. Он сјајно доказује развјат совјетске филмске уметности. Изврсно објављена боја и дивна музика очигледно показују

изузетан таленат и мајсторство совјетских уметничких радника, који су стварали овај филм.

ЧЕХОСЛОВАЧКА

»Лидова Култура«

Бажовљева бајка задиљује и омладину и одрасле. Филм се може урачунавати у истакнута дела кинематографије и чешка публика даће му одговарајуће признање које он заслужује.

КИНА

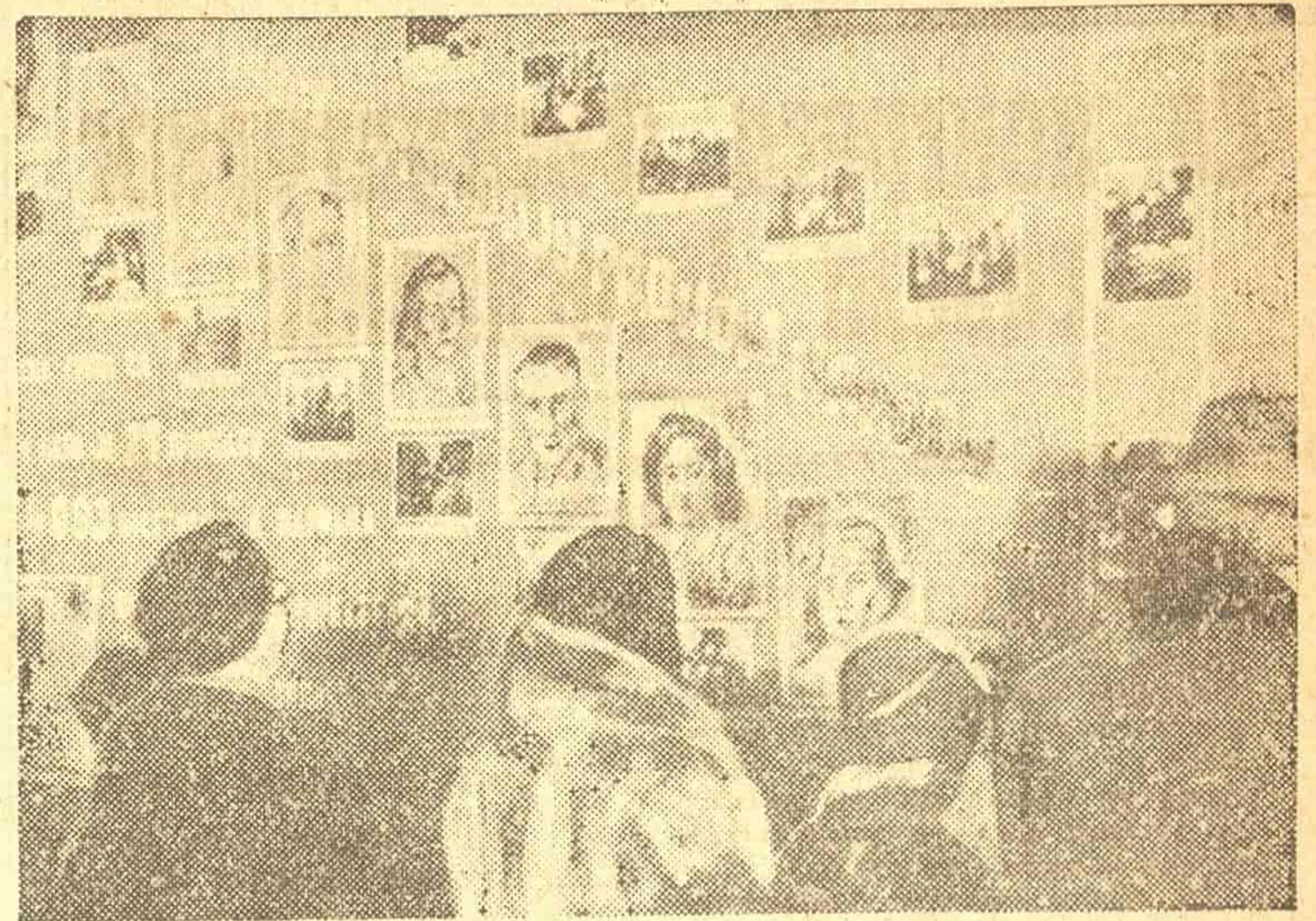
»Нови живот« — Шангај

... Успех Режијера помогао су глумци Дружинков, Макарова, Деревшчкова, стварајући незаборавне поетичке ликове, који носе у себи чистићу и озбиљност дела. Нарочито треба истаћи сјајни рад оператора Проворова у владању бојом и његово знање да путем спајања боје и светлости подвуче поетске моменте филма.

КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКО ДРУШТВО „МАКСИМ ГОРКИ“ ИЗ БОРОВА ГОСТ РАДНИКА БЕОГРАДА

Данас увече стиже у Београд културно-уметничко друштво „Максим Горки“ индустријског комбината „Бата“ из Борова. Друштво долази као гост Месног синдикалног већа.

Културно-уметничко друштво „Максим Горки“ долази са свим секцијама. За кратко време свога развјата оно се подигло на степен једног од најбољих синдикалних друштава у Народној Републици Хрватској. Једина приредба коју ће дати у Београду одржаће се у суботу 1. фебруара у 20 часова у просторијама Синдикалног дома — Немањина 28.

Детаљ са изложбе Шестог рејона

Изложба успеха Народног фронта Шестог рејона

Изложба успеха Шестог рејона приказује све велике акције у којима се учествовале стотине и хиљаде људи, показује њихов замањ и остварење у току 1946 године. Прего графикана, бројчаних резултата, слика и цртежа дат је целокупан рад који је обављен у Шестом рејону, по насељима и улицама. Изложба је обухватила главне резултате појединих фабрика које се налазе на територији Шестог рејона, напоре грађана и читаве фронтанске организације на подизању културног нивоа и ширењу писмености, акцију село — град, обнављање и чишћење улица и др.

Један део изложбе посвећен је производњи фабрике „Победе“, која се у прошлогодишњем такмичењу нарочито истакла у ушети материјала приликом кројења одела. Неколико детаља приказују начин кројења и графикански је изражен колико је уштеда допринела појетившењу готових продуката. Предузеће „Партизан“, „Срборит“, Главна ауто-радионица, „7 јули“ и „Гошевац“ заступљена су на овој изложби.

Полет грађанства Шестог рејона у великој акцији ширења писмености такође је приказан. Изложене су слике грађана који су показали највише труда при оснивању аналфабетских течајева. Бројке које показују да је на 18 течајева са 34 групе обухваћено 467 неписмених, допуњене су добром изабраним фотографијама тако да то претставља скоро живу историју како се савлађује неписменост. Поред моменталних течајева са неписменима показани су и резултати рада Народног универзитета, драмске групе библиотеке и хора.

За време великих акција, које су се обављале по читавом Београду, у Шестом рејону 80-355 грађана дало је за једну годину 744.284 радних часова. Иза тих бројчаних резултата великих акција на оспособљавању улица Војводе Глигорића, чишћење и раскривању многих других улица од рушевина, чишћење потока, попуњавању блатних улица, истакнути су на изложби кроз фотографије многи интересантни моменти са рада. Шема обнове Шестог рејона и легенда приказују колико се систематичности унело у рад за време свех акција у Шестом рејону, а истовремено се тиме потврђује да су грађани Шестог рејона у 1946 години стекли и велика искуства, са којима ће још са већим сланом и више плана прићи новим задацима који их очекују у овој години.

Незаборавни су дани недељних одласака радника и грађанства по околним селима Београда када се у току тих акција учвршћивао савез града и села, савез радника и сељака. Изложба показује да је становништво Шестог рејона за седам месеци дало 57 радних екипа, које су обиле 38 села и дале 49.539 радних часова, а у новцу изражено са 273.326 динара.

Жене и омладина Шестог рејона како приказују бројке, фотографије и графикани, дали су највише резултата и инспирисали скоро све акције које су обављене у прошлој години.

Изложба овакве врсте приказује на врло популаран начин, систематично и у свеобухватном плану, колико је значајно и велико све оно што су људи створили и изградили у прошлој години. Оваквим начином приказивања људи још више постају свесни да они стварају будућност и пишу живу историју развјата и изградње

свта града, а истовремено, у својој целокупне обнове, и своје земље. Можда у излагању материјала није било довољно одабраних детаља и можда приказивање производње на онај начин како је то остварено на изложби Шестог рејона не доприноси потпуно и дубоком изражавању свега онога што је најтипичније у свим акцијама и у целокупном раду, који су извршили људи Шестог рејона.

Али, поред свега тога, изложба Шестог рејона успела је да прикаже, углавном, оно што је најкарактеристичније у свим већим акцијама које су биле спроведене у прошлој години.

Ова врста изложбе може да послужи као потстрек, али не појединачним изложбама које би се организовале по осталим рејонима, већ за организовање јединствене изложбе под руководством Народног фронта Београда, на којој би се приказали напори и резултати свих грађана, свих рејона Београда. На таквој изложби могло би се многоструким примерима, детаљима, сјајним резултатима, преко снимка на којима би се приказивали ударици и најистакнутији грађани за време прошлогодишњих акција, приказати колико се много урадило и колико је има много послова који чекају да се сврше у новој, радној, такмичарској 1947 години.

Која ћемо

предавања слушати на Коларчевом народном универзитету идуће недеље

Предавачи на Коларчевом народном универзитету имају за задатак да широким народним масама популарно и објасне најважније и најактуелније теме из области политике, привреде и културе и других научних области.

У следећој недељи предавања ће се одржати по овоме распореду:

Понедељак, 3. фебруара, у великој дворани Миле Косановић, мајор: О. Совањски, авијација.

Предавач ће изложити развој совјетског ваздухопловства у миру и у рату, и говориће о подвизима совјетских ваздухопловца, нарочито из времена Стаљинског рата.

Уторак, 4. фебруара, у амфитеатру, инжењер Војин Поповић, начелник Одељења за задругарство Министарства пољопривреде Србије: Сељачке радне задруге и њихова улога у пољопривредној производњи.

Предавање ће обухватити развој наших сељачких задруга и њихов значај у извођењу општег плана производње.

Среда, 5. фебруара, у великој дворани Душан Благојевић, уредник »Борбе« О. Коружић.

Четвртак, 6. фебруара, у амфитеатру, арх. Милош Сомборски, помоћник директора Урбанистичког института: Саобраћајни проблеми Београда. (Са пројекцијама).

Предавач ће говорити о саобраћају уопште, о месту које саобраћај заузима у урбанистичкој концепцији и о географском положају Београда. Такође о анализи топографије терена и о будућем решавању саобраћаја у Београду.

Петак, 7. фебруара, у великој дворани Милош Митић, јавни тужилац НРС: Устав Народне Републике Србије.

Предавање Милоша Митића, извештача Уставотворног одбора приликом доношења Устава Народне Републике Србије, значајно је и потребно је да га посете чланови свих масовних организација.

Субота, 8. фебруара, у амфитеатру, др инж. Панта Тутунић, професор Универзитета: О баку у старој и савременој култури.

Предавач ће говорити о старом схватању о постади бака и о почетку његове употребе. Затим о значају који је имао за стару материјалну културу. Поред тога ће приказати распрострањеност бака у земљи и у живим бићима, и нарочито о улози који бакар игра у савременој материјалној култури.

Предавање почиње тачно у 18.15 часова. После почетка предавања публици се неће пуштати у дворану.

У Првом рејону предузете су мере за ликвидирање неписмености

Први рејон је дао обавезу да ће остварити државни план за ликвидацију неписмености у току 1947 године по могућству до 1. маја. До данас је свршила течај и обухваћено на текућим течајевима 64% неписмених. Садашњи задатак је окупити на течајеве још 36 процената неписмених и омогућити успешан завршетак већ основаних течајева.

Данас као најбитнији задатак пред активистима Првог рејона и руководиоцима аналфабетских течајева стоји како ће окупити успешно све преостале аналфабете на течајевима и како ће се несметано развијати предавања на течајевима.

На последњем састанку Културно-просветног одбора Првог рејона испитане су све тешкоће око даљег организовања течајева и утврђени су извесни пропусти и конкретни задаци, које је потребно што хитније извршити.

Било је случајева за време пописивања неписмених да екипе нису вршиле тачно своју дужност, тако да три улице у Трећем насељу нису систематски обиђене. За време пописивања екипе нису појединачно убеђивале неписмене. У току досадашњег рада многи течајци долазе нередовно на часове, јер им је школа број 1 далеко, а руководство течајева још увек није успело да пронађе погоднију зграду која би била ближа улицама где има неписмених.

Стога се намеће нужно да се што пре предузме контролисање пописа неписмених, у чему нарочито треба да пружи свесрдну помоћ повереници улице, који најбоље познају људство и становнике ове улице, и који зна да на најпреступачнији начин убеди људе о користи и потреби посећи-

На курсу за неписмене у школи број 8

Са конгреса Фискултурног савеза Југославије

Из реферата Мирослава Креачића, генералног секретара ФИСАЈ-а

У току ове недеље одржан је у сали Правног факултета Први конгрес Фискултурног савеза Југославије, који је свечано отворен у недељу, 26 Јануара, а завршава се данас. Конгрес је заседавао уз учешће око 400 делегата из наше земље и претставника разних страних делегација.

На Првом конгресу Фискултурног савеза Југославије претрпели су битни проблеми нашег фискултурног покрета и донесене важне одлуке у погледу рада у 1947 години.

На Конгресу су прочитани многи реферати и о њима је вођена исцрпна и плодна дискусија. Овај напис посвећен је необјављеним одлукима из реферата Мирослава Креачића, генералног секретара ФИСАЈ-а о раду Фискултурног савеза Југославије у току прошле године.

Фискултурни покрет је у Србији веома развијен

„На нашем конгресу налази се око 40 делегата и позваних другова из Народне Републике Србије заједно са Војводином и Кошовско-метохијском области. То су другови који претстављају око 90 хиљада фискултурника из 300 фискултурних друштава и више од 1.000 актива. Они претстављају око 100.000 фискултурника Пролетерског креса и 100.000 учесника Јесењег креса, 12.000 тркача Титове штафете, 45.000 пријављених такмичара за фискултурну значку и велики број наших одличних спортиста у разним гранама спорта...“

Биланс са Омладинске пруге

„Међу нама су такође делегати фискултурног покрета на Омладинској пруги. То су претставници 60.000 оне дневне омладине из града и села, која је у својим радним бригадама за време ударничког рада дала 10.000 такмичара за фискултурну значку, оспособила око 400 фискултурних организатора, одржала око 300 такмичарских такмичења, око 1.700 разних спортских утакмица и велики број разних фискултурних слетова, извршила са много иницијативе и пожртвовања примитивне спортске терене и објекте, завела јутарњу зарјатку, фискултуру и спорт.“

Народни петобој

„Треба направити један петобој за фабричке, индустријске и фискултурне активе и органке из разних установа. Сви ови народни петобоји и комплексна такмичења требало би да буду врло једноставна — народни, практични, остварљиви и треба да се углавном оснивају на програму такмичења за фискултурну значку, јер ће се на тај начин омогућити учесницима комплексних такмичења да се истовремено припремају и такмиче за фискултурну значку.“

Погрешно схватање нашег фискултурног покрета

„Још увек има фискултурних друштава која су наследила под другим именом менталитет претдратних спортских ногметних кругова. Ево на пример ФД „Подриње“ из Шапца, бројало је недавно 52 члана управе, имало формално 40 чланова, од тога стварно 20 фудбалера. Пуних десет дана ово друштво изводило је сваког дана по два своја члана на јесењи крос. Један наставник израдио је план и програм такмичења за фискултурну значку за ово друштво и три пута га поднео управи друштва на дискусију. Но, све је било узалуд, читава управа морала је да решава „далеко важнији задатак“, а тај је био: састав фудбалског тима за идућу недељу утакмицу.“

О чему друштва не воде рачуна

„О свакодневном раду, животу својих чланова, о њиховом васпитању, о томе како уче, како раде у производњи, наша друштва се нису много бринула. О томе нас уверавају многи подаци. Зар је, на пример, „Црвена звезда“ смела допустити да једна омладинка, њезин члан, државна репрезентативка кошарке у Београду не положи прошле године велику матуру. Зар је „Младост“ из Загреба смела другог дана трпети у својој сред-

ни такве људе који су кварили и изобличавали морал спортиста.“

Помоћ народних власти

„Све успехе, које је наш фискултурни покрет и наша организација постигла, ми смо могли имати у првом реду зато што радимо и живимо у слободној народној држави, у таквој земљи као што је наша Федеративна Народна Република Југославија. Већ у првој години дана наша организација добила је од органа народне власти огромну моралну и материјалну помоћ. Сем многих других, навешћу само да је Фискултурни савез Југославије добио у 1946 години велику повластицу за своје чланове када иду на такмичења, 50 од сто попушта на железницама, новчане и материјалне повластице итд.“

Чврсте везе са народном омладином и синдикатима

„Фискултурни савез Југославије и организације на терену оствариле су и сваки даном све више остварују чврсту сарадњу са организацијом Народне омладине Југославије. Та веза даје нашој организацији велику снагу и подршку и омогућује испуњавање нашег програма. Велики број руководилаца нашег фискултурног покрета воспитавала је и воспитавала организација Народне омладине Југославије. Од последњег пленума Јединствених синдиката Централни одбор и све наше организације остварују сваки дана све чвршће везе са синдикалним покретом.“

Наше међународне везе

„Ми смо у прошлој години имали врло велики број међународних сусрета и значајних победа каквих у претдратној Југославији никада није било. Ови успеси подigli су ауторитет нашег фискултурног покрета и допринели на том пољу угледу наше земље. Међународне сусрете имали смо у следећим спортским гранама: стоном тенису, одбојци, тенису, кошарци, смучању, бициклизму, мотоциклизму, гађању, гимнастици, лакој атлетици, пливању, ватер-полу, фудбалу, веслању, бициклизму и боксу. Наши спортисти такмичили су се са спортистима СССР, Чехословачке, Пољске, Француске, Бугарске, Мађарске, Албаније, Румуније.“

Такмичење за фискултурну значку

„Без обзира на велике претплате и недатке, један од највећих успеха у нашем раду у прошлој години састоји се у томе што смо у 1946 години започели такмичење за фискултурну значку. За ово такмичење пријавило се 192.021 такмичар, из НР Србије 46.847, Хрватске 25.471, Босне и Херцеговине 6.300, Словеније 10 хиљада и 263, Македоније 3.140 итд. Досада је испуњено око 48.000 норми.“

Титова штафета

„У пуној сарадњи са организацијама Народне омладине ми смо у току 1946 године други пут организовали велику штафетну трчања по читавој Југославији посвећена рођендану друга Тита. Штафетно трчање почело је 13 маја са најудаљенијих полазишта и завршило се 27 маја на дан рођендана у Београду, где су се сјединиле све штафете. Дакле, пуних 13 дана носили су фискултурници и омладинци свих наших народних република, из Истре и Трста, са омладинске пруге и Југословенске армије, поздраве и жеље нашем Маршалу у нарочито израженим штафетним палицама. Целкупна дужина пређене стазе износи 12.000 километара, али је тај број много већи с обзиром да је штафету готово свуда пратило од 3 до 10 тркача и да је одржан велики број сељских и локалних штафета. Према тек недавно скупљеним подацима број учесника Титове штафете износи 86.000. У читавој земљи посматрало је штафетно трчање око два милиона људи.“

ИЛУСТРОВАНА РЕПОРТАЖА

Наша метеоролошка служба

Осматрање правца и брзине ветра

У кратким, сувим извештајима свакога дана преко радија и новина даје се прогноза времена. За овај мали извештај од свега неколико реченица потребан је дуг и стрпљив рад огромног апарата стручњаци хиљаде депеша, телефонских разговора и емисија преко радијо-станица.

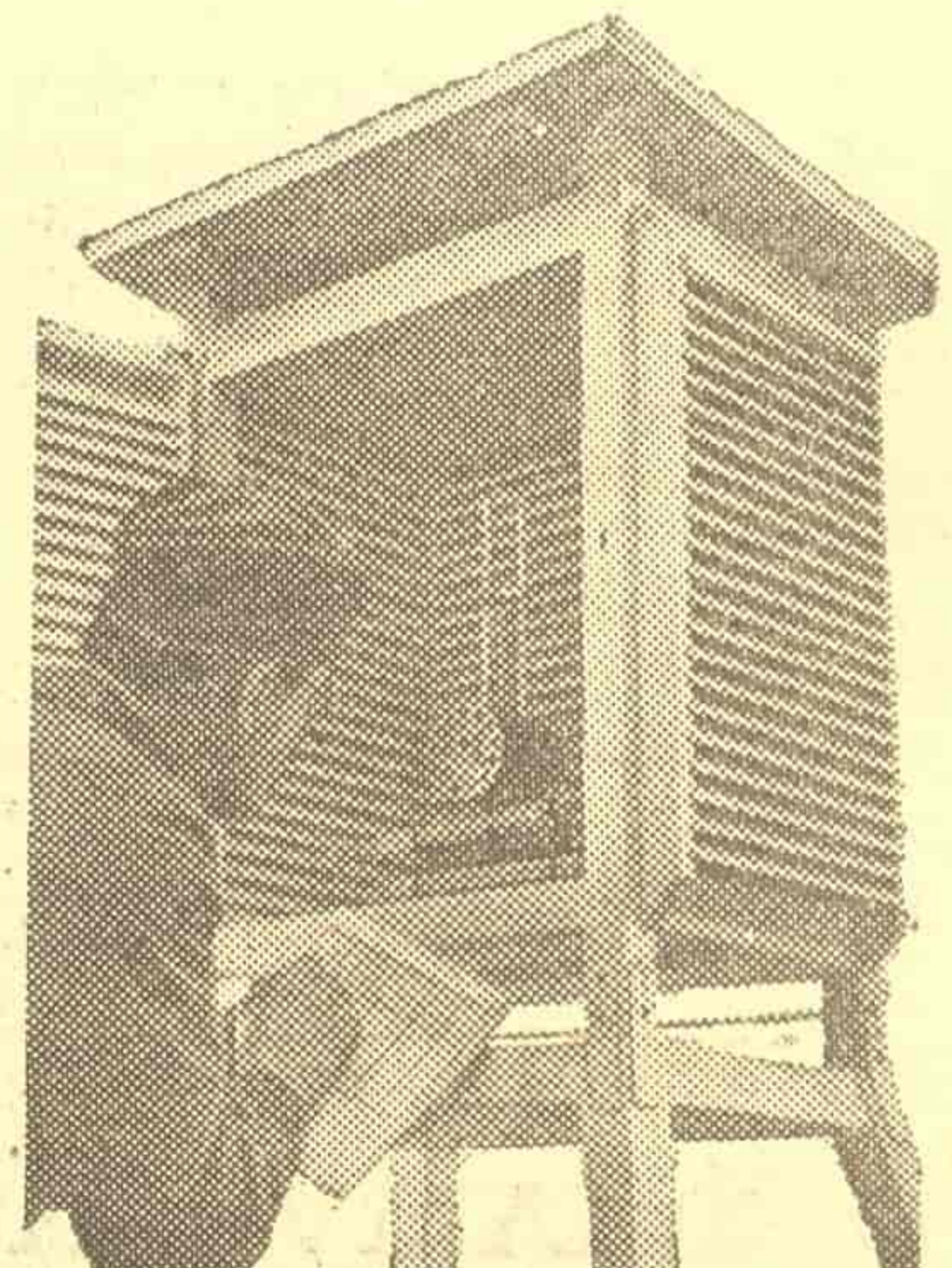
Интересовање за прогнозу времена јавило се, свакако, још у најстарија времена. Људи су учили да постоје неки видни предзнаци за поједине промене у времену, али се свим тим појавима природно, није знао узрок. Уосталом, није се ни покушавало да дође до правог узрока, јер се веровало да је време у „божјим рукама“.

Данас, међутим, метеорологија почива на научној основи и њен је задатак да проучи процесе који се одигравају у атмосфери и да постигне могућност предвиђања промена тих процеса. При савременом стању наше привреде, технике и културе тежко је означити ону грану људског живота, која у извесној мери не би зависила од метеоролошких услова и не би била мање или више тесно повезана са метеорологијом.

Прогноза времена, у првом реду, има огроман значај за ваздухопловство, морнарицу и транспорт, чији је успешан рад у потпуној зависности од метеоролошких података. И у привреди прогноза времена, исто тако, игра врло важну улогу.

Најважније при издвајању прогнозе и полазна тачна дугачког процеса који за крај даје кратки извештај о сутрашњем времену, је тачно утврђивање рејона ниског и високог притиска, места где се налазе ваздушне масе њене границе фронтони итд. Да би се дошло до тих података морају се прикупити метеоролошки подаци из целе Европе, Атланског Океана и Северне Африке.

Метеоролошки осматрач сваки инструмент пажљиво прочита, изврши разне поправке ка-

Читање инструмената метеоролошки заклон.

ко би добио што тачније податке, оцени количину облака, погледа у барометар па све ове податке унесе у дневник. После тога, приступа се састављању депеша.

Слање депеша — метеоролошки центар

Овако састављене депеше, у којима су сви временски подаци означени у бројевима, све станице телефонским путем предају у свој подручни центар (Загреб, Сплит, Скопље итд.). Пошто се подаци среде, депеше се достављају у метеоролошки центар, који има свака држава. Одавде се даље радија путем емитују у све занимљиве земље, па кад је метеоролошка служба међународна, то размену метеоролошких података врши свака држава.

Стварање синоптичких карата

Дешифровани подаци сада се уносе помоћу нарочитих знакова у синоптичке карте. Тиме је добијен преглед стварног временског стања. Попуњене карте предају се синоптичару на обраду, који проналази центре ниског и високог ваздушног притиска, извлачи линије које спајају места са истим притиском (изобаре), ли-

није које спајају места исте тенденције притиска (изобаре), границе између две ваздушне масе (фронтове) итд. Разним бојама сенче се рејони где преовлађује магловито, кишно, снежно време итд.

Последња фаза добијања прогнозе. Анализа синоптичких карата

Пред сређеним синоптичким картама сви синоптичари врше анализу дајући своја мишљења за прогнозу времена. Пошто се донесе закључак прогноза се убеђена у специјалну књигу и тек се онда објављује преко радија и дневне штампе.

Свака прогноза по завршеном периоду њеног трајања износи се наново пред синоптичаре, овога пута на критику. Временско стање зависи од много чинилаца и довољно је да се само нешто не предвиди (ити да настане измена) па да прогноза подбаци.

Многи сматрају да прогноза времена није исправна оно не одговара моментано осматреном стварном стању. Закључак о прогнози времена може се донети тек по истeku целог периода за који је дата, односно за време од једног целог дана.

Метеоролошка служба је непрекидна. Осматрања се врше и дану и ноћу, а компликоване синоптичке карте раде се за Европу сваних шест часова, а за Југославију сваки три сата. Синоптичари не смеју да прерину праћење процеса кретања баричких центара и фронтана. Мора се бити непрекидно у току временске ситуације.

Наша метеоролошка служба је врло млада. Највећи напредак учињен је тек по ослобођењу. Иско је окупутор за собом оставио мали број употребљивих метеоролошких станица, а стручно изученог људства готово уопште није било, ипак, за врло кратко време метеоролошка служба се подигла на такву висину, какву до данас није никада имала. Људство је обучавано по новом систему који је примењен у Совјетском Савезу и признат као најбољи. Већ данас, располаже се многобројним метеоролошким станицама које су расуте широм читаве Југославије, тако да је наша метеорологија способна да одлично врши синоптичку и прогнозику службу.

ЗАМКА

у Албиновом противамбиту

Против теориски слабо спремих играча мајстори и искусни аматери често и са успехом примењују разне гамбитне наставе, у којима се ради брзог напада жртвује један или више пешака. У тако оштром отварању неупућен шахиста може врло брзо да изгуби игру. Као пример дајемо једну варијанту Албиновог противамбита:

- 1) d2-d4, d7-d5; 2) e2-c4, e7-e5; 3) d4:e5, d5-d4; 4) e2-e3? f8-b4+; 5) Lc1-d2, d4:e3!; 6) Ld2: b4, e3:f2+; 7) Kc1-e2, f2:g1S+!

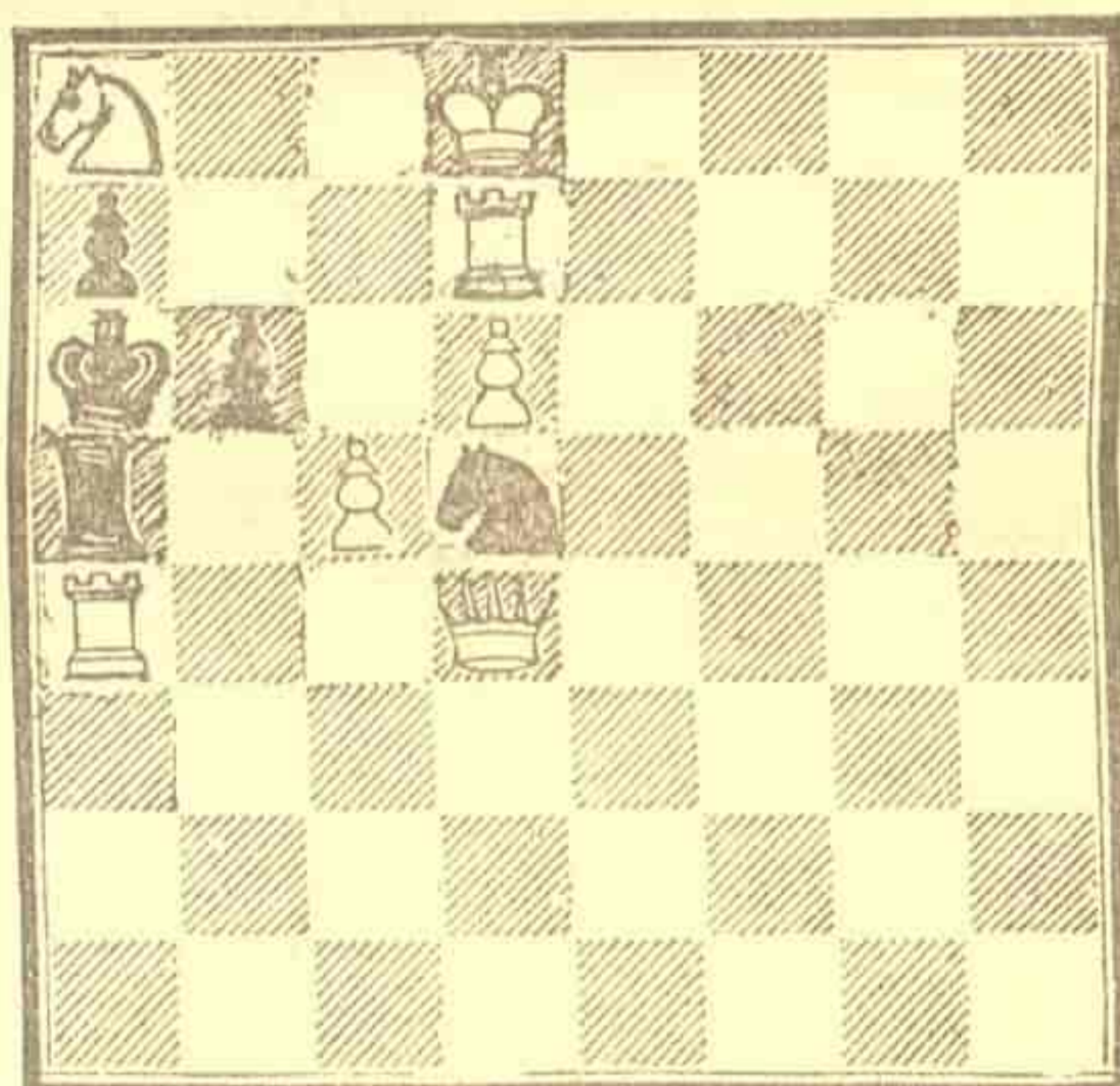
Бели је изгубљен, јер кова не може да носи због претње шах-мат лавцем. Занимљиво је да црни има сад три кова на табли. Исправан четврти потез белих био је (уместо e2-c3) 4. Sg1-f3.

ИЗ ЖИВОТА ШАХОВСКИХ МАЈСТОРА

Одлични београдски мајстор Василије Томовић у три маха суроро се на турниру са великим мајстором Лором Видмаром. Прва два пута, у Загребу 1939 и Љубљани 1946, Видмар је изгубио рубног л-пешака, али је ипак успео да одржи реми. Занимљив дуплицитет. Међутим у трећем сусрету, на шампионату ФНРЈ 1946 у Загребу, Видмар је изгубио средишњег пешака, после чега се вичше није могао да спасе од пораза.

У неком друштву истајануог нашег младог шахисту претставили су са пописом као шаховског мајстора. Његово име било је чувено после победе на скорашњем турниру. Напоо се у друштву и неки „злословни човек“ који је са све великом интересовањем почео да посматра шахисту и коначно му пришао: „Дозволите да вас упитам, мајсторе како вам иде посао са израдом и продајом шаховских фигура? Много се у последње доба траже шахови па би ми један стручњак добро дошао!“

ПРОБЛЕМСКА ПОЗИЦИЈА У ЗНАКУ СЛОВА СЛОБОДАН КИРЦ (БЕОГРАД)

Бели вуче и даје црнине мат у два потеза.

Ранјег једном смо објавили скокографски задатак Иље Степановића Шумова, у коме су фигуре распористе по табли у виду калуча. У данашњем задатку положај фигура потсећа на латинско слово »N«, док решење и једна варијанта даће два слова ћирилице.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

- Хоризонтално:
- 1) Русија, младић; 2) Угаден, латрица; 3) ров ударати, фар; 4) вал, Елида, кер; 5) покор, Иго, гору; 6) робот, керес; 7) Валеријан; 8) кавар, паца; 9) почет, хат, Кина; 10) лав, кривац, уја; 11) сив, ама, мисамо; 12) убијен, анилин; 13) већати, набити.
- Вертикално:
- 1) Рур, сув; 2) уговор, колибе; 3) Сава Ковачевић; 4) иду, Лобачев, аја; 5) једе, ролат, кмет; 6) анали, тер, храни; 7) Рипа, Ртањ; 8) младо, књи, таман; 9) пети, гејак, вина; 10) ари, коралну, СИБ; 11) диференцијали; 12) Икарус, аманит; 13) нар, они.

УЗРИТЕНЕ РЕЧИ

- Хоризонтално: 1) начин, река у Србији, надимак нашег народног хероја; 2) прибор, иницијали хрватског књижевника, куми, слово француске азбуке, једна тачка на војној карти; 3) наш синдикални лист, инсект, Југословенска армија, рије, спрат; 4) предлог, презиме, у длањини, нота; 5) два уста сугласника, маршал Совјетског Савеза, два разна сугласника; 6) река у Француској месец, прилог, идемо (хрватски); 7) насеље, иницијали превозица „капитала“, стид; 8) орган, варош у Италији, оро, кинеско женско име; 9) планина у Македонији, претседник грузине Академије наука, камџија; 10) морал (лат.), лично заменица, шпански новац, мени, партизанско име министра Савезне владе; 11) обичај, приредба под ведрим небом, наше мушко име.
- Вертикално: 1) претседник Комунистичке партије Француске; 2) полет, кова; 3) прилог, коњски трк, усек; 4) од (руски), обрт, себи; 5) река у СССР, драги камен (народни израз); 6) кош, јак ветар; 7) трком, инсект; 8) српски стари златник; 9) мера за електричну енергију, пока, зна заменица, француска капа; 10) гомила пчела, пех; 11) узречница, тронјански цар; 12) лична заменица, број.

